

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การออกแบบหนังสือภาพ “บางกอก ซินโดรม”

ILLUSTRATED BOOK DESIGN “BANGKOK SYNDROME”

เลข
8147
2549

เลขหมู่.....**78186**
 เลขทะเบียน.....
 วัน,เดือน,ปี. **25 ก.พ. 2551**

b. **11887448**
 i. ....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชา นิเทศศิลป์ ภาควิชา นิเทศศิลป์
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ปีการศึกษา 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

ออกแบบหนังสือภาพ “บางกอก ซินโดรม”

ILLUSTRATED BOOK DESIGN “BANGKOK SYNDROME”

นางสาวสุนรี จันทรนิกร

Miss SUNAREE CHANDRANIKORN

ภาควิชาศิลปะการออกแบบและการออกแบบสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบและการออกแบบสถาปัตยกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....

(อาจารย์วิทยา หาญวาริวงศ์ศิลป์)

วันที่ 20/2/57

หัวหน้าภาควิชา.....

(อาจารย์วิศักดิ์ รักใหม่)

วันที่ 30/8/10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์ ออกแบบหนังสือภาพ “บางกอก ซินโดรม”
ILLUSTRATED BOOK DESIGN “BANGKOK SYNDROME”
ชื่อ นางสาว สุนรี จันทรนิกร
สาขาวิชา นิเทศศิลป์
ภาควิชา นิเทศศิลป์
คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2549
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ วิทยา หาญวรีวงศ์ศิลป์

บทคัดย่อ

หนังสือภาพ “บางกอก ซินโดรม” เป็นหนังสือที่ต้องการรวบรวม และนำเสนอวิถีชีวิตของ ผู้คนที่ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพฯ โดยหนังสือเล่มนี้จะนำเอาบุคคล ที่มีมุมมอง และการ ดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันสุดขีด แต่มีบางสิ่งบางอย่างที่คล้ายคลึง หรือเกี่ยวพันกัน มาแจกแจงและ อธิบายให้เข้าใจ ให้เห็นในด้านที่เหมือน และด้านที่ต่างกันอย่างชัดเจน โดยแสดงให้เห็นเป็นคู่ๆ ที่ ละคู่ไป

จากลักษณะของเนื้อหาที่จะออกไปในทางเสียดสีสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิง ดังนั้นลักษณะของกราฟิกที่ใช้จึงไม่ควรจะจริงจังจนเกินไปนัก แต่ก็ไม่ควรจะเป็นการดูเล่นชะ ที่เดียว จึงเกิดการผสมผสานระหว่างการใช้ภาพถ่าย และการวาดการ์ตูน ทำให้ออกมาเป็นภาพ การ์ตูนเสมือนจริง

ขอบเขตของโครงการ ประกอบด้วยหนังสือ จำนวน 1 เล่ม ขนาดกว้าง 14.8 เซนติเมตร ยาว 21 เซนติเมตร จำนวน 35 หน้า รวมปก พิมพ์สีตลอดเล่ม

ผลสรุปของการจัดทำศิลปนิพนธ์ในครั้งนี้ ทำให้ได้รับรู้ถึงปัญหาหลายๆอย่าง ซึ่งในบาง เรื่องก็อยู่เหนือการควบคุม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเครื่องมือ อุปกรณ์ และที่สำคัญปัญหาเรื่องการสื่อสาร ซึ่งปัญหาเหล่านี้มักเกิดขึ้นโดยที่เราไม่คาดคิด ซึ่งความอดทนก็จะช่วยให้สามารถผ่านพ้นปัญหา เหล่านี้ไปได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณคุณยาย คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกคน
ขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ทุกท่านที่คอยให้ความรู้และคำแนะนำที่ดี
ขอบพระคุณบรรพคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้มาทั้งในและนอกห้องเรียน
ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ภาควิชานิตศศิลป์ สำหรับความช่วยเหลือ และกำลังใจ
ขอบคุณสื่อทุกสื่อที่มีข้อมูลให้ข้าพเจ้าได้ค้นคว้า
และสุดท้ายขอขอบคุณเจ ผู้สร้างแรงบันดาลใจ และคอยช่วยเหลือตลอดสองปีที่ผ่านมา

สุนรี จันทนิกร

๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ไฮโซ , อาม่าที่เขวราช , กระเป๋ารถเมล์ , เด็กแนว กลุ่มคนที่เราเห็นอยู่ทุกวัน วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเดิมๆ สิ่งต่างๆที่ผ่านเข้ามา อาจดูธรรมดาจนกลายเป็นความเคยชิน ถ้าเพียงเรามองในมุมใหม่ มุมที่แตกต่างไปจากเดิม ก็จะมองเห็นความน่าสนใจที่อยู่นั้น

หนังสือเล่มนี้จึงหยิบเอาสิ่งที่เราอาจเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา มาเสนอในมุมมองที่แปลกออกไป ช่วยเปิดมุมมองใหม่ๆ เพื่อให้วันธรรมดาทั่วไปมีความน่าสนใจขึ้นกว่าเดิม

สุนรี จันทนิกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
คำนำ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ

บทที่

1. หนังสือภาพ “บางกอก จีน ไครม”	
1.1 ความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 ขอบเขตของโครงการ.....	1
1.4 กลุ่มเป้าหมายโครงการ.....	1
1.5 แนวทางบรรลุเป้าหมาย.....	2
2. การออกแบบหนังสือ	
2.1 จุดเริ่มของหนังสือ.....	3
2.2 บทบาทและความสำคัญของหนังสือ.....	4
2.3 ประเภทของหนังสือ.....	4
2.4 โครงสร้างของหนังสือ.....	5
2.5 ส่วนประกอบของหนังสือ.....	6
2.6 การออกแบบและจัดวางองค์ประกอบของหนังสือ.....	11
2.7 ความหมาย ลักษณะ และความสำคัญของการจัดทำเลย์เอาต์.....	12
2.8 หลักการจัดหน้าหนังสือ.....	14
2.9 ความสำคัญของการจัดหน้าหนังสือ.....	14
2.10 ขั้นตอนการออกแบบจัดหน้าหนังสือ.....	19
2.11 รูปแบบการจัดหน้าหนังสือ.....	19
2.12 กระดาษที่ใช้พิมพ์.....	20
2.13 ระบบการพิมพ์ที่ใช้ในการผลิตหนังสือ.....	21

3. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลกลุ่มต่างๆ ในกรุงเทพฯ	
3.1 บทสัมภาษณ์พนักงานออฟฟิศ.....	24
3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงทำงานกลางคืน.....	24
3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการอาชีพค้าขายหาบเร่ แผงลอย.....	26
3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการเทศกิจ.....	27
3.5 ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กขายพวงมาลัย.....	28
3.6 บทสัมภาษณ์พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง.....	33
3.7 บทสัมภาษณ์ตำรวจจราจร.....	33
4.8 บทสัมภาษณ์คนขับรถแท็กซี่.....	34
4.9 บทสัมภาษณ์บุคคลในสังคมชั้นสูง หรือ ไฮโซ.....	34
4.10 ข้อมูลเกี่ยวกับคนไร้บ้าน.....	34
4. วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น	
4.1 วิเคราะห์แนวความคิด.....	36
4.2 วิเคราะห์แนวทางการออกแบบ.....	39
4.2 ขั้นตอนการทำงาน.....	39
5. การออกแบบและพัฒนาแบบร่าง	
5.1 แบบร่างเนื้อหาส่วนที่ 1.....	41
5.2 แบบร่างเนื้อหาส่วนที่ 2.....	51
6. ผลงานจริง	
6.1 ลักษณะกริดที่ใช้.....	56
6.2 ส่วนปก และปกใน.....	57
6.3 ส่วนคำนำและสารบัญ.....	58
6.4 ส่วนเนื้อหา.....	58
7. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	67

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.-10. ภาพถ่ายที่จะนำมาเป็นต้นแบบในส่วนที่ 1.....	41
11.-20. แบบร่างของเนื้อหาส่วนที่ 1 ครั้งที่ 1.....	47
21.-23. แบบร่างของเนื้อหาส่วนที่ 1 ครั้งที่ 2.....	50
24.-33. แบบร่างที่สมบูรณ์ของเนื้อหาส่วนที่ 2.....	51
34. กริดหนังสือ.....	56
35.-37. ปก และปกใน.....	57
38. คำนำ และสารบัญ.....	58
39.-53. ส่วนเนื้อหา.....	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของโครงการ

สังคมกรุงเทพฯ ประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลาย ทั้งหน้าตา ฐานะ อาชีพ ก็แตกต่างกัน ออกไป แต่ไม่ว่าใครก็ไม่สามารถที่จะอยู่โดยลำพังคนเดียวได้ ต้องมีการปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนที่ เกี่ยวโยงกับผู้อื่นในด้านใดด้านหนึ่ง

ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จะนำเสนอวิถีชีวิตของคนกรุงเทพฯ ไปเป็นคู่ๆ โดยจะจับเอาคู่ที่มี มุมมอง หรือการดำเนินชีวิต หรือความต้องการที่ต่างกันสุดขั้ว แต่ยังมีจุดที่เชื่อม โยงกัน มาแจกแจง และอธิบายให้เข้าใจ ให้เห็นในด้านที่เหมือนและด้านที่ต่างกันอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่าน ได้รู้จักและ เข้าใจในบุคคลนั้นๆ ให้มากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ต้องการศึกษารสหรือตัดทอนรายละเอียดของภาพถ่าย เพื่อให้เป็นกราฟฟิคอย่าง ง่ายด้วยโปรแกรม Illustration โดยไม่ทำให้สาระหรือเนื้อหาของภาพเปลี่ยนไป
- ต้องการนำเสนอพฤติกรรม และค่านิยมที่โดดเด่นของกลุ่มคนหรือบุคคล ที่ถือเป็น เอกลักษณ์ของกรุงเทพ ในยุคปัจจุบัน ออกมาในมุมมองที่แปลกออกไปจากเดิม ซึ่งอาจแฝงตลกร้าย หรือการประชดประชันและเสียดสีเอาไว้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อความบันเทิงเป็นหลัก

1.3 ขอบเขตของโครงการ

ประกอบด้วยหนังสือ จำนวน 1 เล่ม ขนาดกว้าง 14.8 เซนติเมตร ยาว 21 เซนติเมตร จำนวน 35 หน้า รวมปก พิมพ์สีตลอดเล่ม

1.4 กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 18-50 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบหนังสือ
2. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลที่ต้องการ
3. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการออกแบบชิ้นงาน
4. พัฒนาแบบร่าง จนกระทั่งได้ผลงานที่ใกล้เคียงกับความต้องการให้มากที่สุด
5. ผลงานจริง และประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การออกแบบหนังสือ

2.1 จุดเริ่มของหนังสือ

เริ่มจากการที่มนุษย์รู้จักบันทึกตัวอักษรลงบนกระดูกหรือหิน ต่อมาวิวัฒนาการมาใช้ Codex (ใบไม้หน้ากว้างนำมาตากแห้งและเขียน) Sumerian & Babylon ต่อมาวิวัฒนาการนำเนื้อเยื่อของต้นกก Papyrus มาตากแห้งและใช้แทนกระดาษทำเป็นม้วน Scrolls และหนังสือที่พับและกัตติดากแห้ง Rome & Egypt หนังสือปรากฏเป็นรูปร่างในศตวรรษที่ 8 ยุค Byzantine (manuscript) ใช้สำหรับบันทึกข้อความทางศาสนาเป็นส่วนใหญ่ (ด้วยการเขียนและวาดรูปประกอบ) เมื่อเริ่มมีระบบการพิมพ์อย่างง่าย ๆ เกิดขึ้นจึงมีการพัฒนาเทคนิคในการจัดทำอย่างพิถีพิถัน การออกแบบตกแต่ง การเข้าเล่ม ในปี 1535

ในปี 1815 มีการคิดค้นประดิษฐ์การพิมพ์ด้วยเครื่องจักร ตามมาด้วยเครื่องผลิตกระดาษ ในปี 1838 ทำให้การผลิตหนังสือเป็นจำนวนมาก (Mass production) เป็นไปได้ง่ายขึ้น 1890 มีการคิดประดิษฐ์ TYPO อย่างเป็นทางการเป็นจัง บ้างก็คิดประดิษฐ์ขึ้นใหม่ในแนวทางของตนเอง (William Morris) บ้างนำ TYPE เดิมของศตวรรษที่ 17 ถึง 18 มาฟื้นฟู และพัฒนาให้มีมาตรฐานดีขึ้น ทำให้การพิมพ์หนังสือก้าวหน้าไปมาก

ต้นศตวรรษที่ 20 ธุรกิจการจัดทำหนังสือกลายเป็นธุรกิจใหญ่ มีการคิดประดิษฐ์ book jacket มีการแบ่งแยกอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ระหว่าง Typographer, Designer และ Printer ด้วยการพัฒนาของอุตสาหกรรมธุรกิจโฆษณา, Graphic, นิตยสาร และโทรทัศน์ ทำให้ Book design ต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย หน้าปกมีลักษณะคล้ายงานโฆษณา และมีการออกแบบตามประเภทต่างๆ ของหนังสือชัดเจนยิ่งขึ้น มีการจัดทำหนังสือเด็กซึ่งมีการแข่งขันกันอย่างสูง โดยเฉพาะการใช้เทคนิคภาพประกอบ ซึ่งในภายหลังสิ่งดังกล่าวได้กลายเป็นจุดขายสำคัญสำหรับหนังสือประเภทนี้ Art book & Graphic book เริ่มมีบทบาทต่อผู้บริโภค เนื่องด้วยความสะดวกในการผลิตและพิมพ์ ทำให้เป็นที่นิยมแพร่หลายมาก

2.2 บทบาทและความสำคัญของหนังสือ

งานด้านการออกแบบกราฟฟิก เป็นการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการออกแบบสำหรับพิมพ์หนังสือ, นิตยสาร, วารสาร, หนังสือพิมพ์ ตลอดจนตำราทางวิชาการต่างๆ ซึ่งจัดว่าเป็นช่างงานที่มีการผลิตเป็นจำนวนมาก และต้องมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ต้องการจะเผยแพร่ออกไป แต่ไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ตาม สิ่งสำคัญของการเผยแพร่คือการได้รับรู้ในข่าวสารข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกว้างขวาง หนังสือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ จึงเกิดขึ้นเพื่อที่จะเป็นสื่อกลางรองรับความต้องการทางด้านการเผยแพร่ด้วยวิธีการผลิตซ้ำ (Reproduction) ทางการพิมพ์มาช่วยในการเพิ่มปริมาณของข่าวสาร หรือข้อมูล และอาศัยการออกแบบมาช่วยเสริมสร้างข่าวสารด้วยการจัดหน้า (Page layout) หรือการจัดพื้นที่ของหนังสือให้เกิดความสวยงาม น่าสนใจ อ่านง่าย โดยใช้องค์ประกอบพื้นฐาน 2 ประการ คือตัวอักษร และภาพประกอบต่างๆ

2.3 ประเภทของหนังสือ

2.3.1 นวนิยาย บทประพันธ์

2.3.2 บทกวี โคลงกลอน

2.3.3 สารานุกรม พจนานุกรม

2.3.4 วิชาการ

2.3.5 Agendas, diary (มีวันที่)

2.3.6 หนังสือเด็ก

2.3.7 หนังสือเฉพาะเรื่อง เช่น ศิลปะ, การปรุงอาหาร, ธรรมชาติ, เพลง, เดินทาง ฯลฯ

2.3.8 Notebook (ไม่มีวันที่)

2.3.9 หนังสือภาพ (ภาพถ่ายต่างๆ)

2.3.10 หนังสือ Promotion (สำหรับการค้า)

2.3.11 หนังสือเฉพาะกิจ (ในโอกาสต่างๆ)

2.3.12 Art book (จัดทำโดยศิลปินเอง มีขิมเพื่อการค้า ส่วนใหญ่จะเป็น Handmade และใช้เวลาค่อนข้างมาก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 โครงสร้างของหนังสือ

โครงสร้างเป็นการแสดงรูปแบบของหนังสือซึ่งจะมีโครงสร้างเฉพาะตัว ในโครงสร้างส่วนรวมย่อมประกอบด้วยโครงสร้างรอง จากวิวัฒนาการทางความคิดเกี่ยวกับหนังสือ ได้เกิดรูปแบบโครงสร้างของหนังสือเป็นแบบสากล

ในหนังสือเล่มหนึ่งๆ สามารถวิเคราะห์โครงสร้างได้ 3 ลักษณะคือ

2.4.1 โครงสร้างของรูปเล่มหนังสือ (Book design) ประกอบด้วย

- 2.4.1.1 ส่วนปก เช่น ปกหน้า ปกหลัง ปกรอง ปกลอย
- 2.4.1.2 ส่วนรองปก เช่น หน้าลิขสิทธิ์ หน้าอุทิศ หน้านิยม หน้าคำนำ
- 2.4.1.3 ส่วนสารบัญ เช่น สารบัญเรื่อง สารบัญภาพ
- 2.4.1.4 ส่วนเนื้อหา เช่น ภาค บท
- 2.4.1.5 ส่วนเสริมเนื้อหา เช่น บรรณานุกรม วรรชนี
- 2.4.1.6 ส่วนประกอบภายในเนื้อหา เช่น ภาพ สถิติ เเงจรรด

2.4.2 โครงสร้างของเค้าโครงเรื่อง (Plot design) ประกอบด้วย

- 2.4.2.1 ตัวเค้าโครง (Plot)
- 2.4.2.2 แก่นสาระ (Theme)
- 2.4.2.3 ฉาก (Setting)
- 2.4.2.4 ตัวละคร (Character)
- 2.4.2.5 ภาพพิมพ์ (Figure of speech)

2.4.3 โครงสร้างของต้นฉบับ (Manuscripts) ประกอบด้วย

- 2.4.3.1 รูปแบบ (Format)
- 2.4.3.2 เนื้อเรื่อง (Mastery of contents)
- 2.4.3.3 ข้อมูลหลักฐาน (Fact)
- 2.4.3.4 รูปแบบของความคิด (Concept)
- 2.4.3.5 ถ้อยคำภาษา (Wording)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ส่วนประกอบของหนังสือ

หนังสือมีส่วนประกอบสำคัญ แบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ส่วนปก
- ส่วนต้นเล่ม
- ส่วนเนื้อเรื่อง
- ส่วนอ้างอิงและเพิ่มเติม

2.5.1 ส่วนปก (Binding)

คือส่วนนอกของเล่ม ช่วยให้ตัวเล่มเป็นรูปร่างคงทน ประกอบด้วย

2.5.1.1 ใบบนปก (Book Jacket) คือ แผ่นหุ้มปกนอกของหนังสือ มีสีล้นสวยงาม มีภาพประกอบหรือไม่มีก็ได้ ด้านหน้ามีชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ด้านหลังหรือส่วนที่พับเข้าข้างใน อาจมีภาพประวัติของผู้แต่ง เนื้อเรื่องย่อของหนังสือ คำวิจารณ์ หรือรายชื่อหนังสือเล่มอื่นๆ ของผู้แต่ง ใบบนปกเป็นเครื่องตกแต่งหนังสือให้สวยงามดึงดูดสายตา ช่วยให้ปกหนังสือใหม่อยู่เสมอ ห้องสมุดอาจใช้ใบบนปกหนังสือในการจัดนิทรรศการ

2.5.1.2 ปกหนังสือ (Cover) ประกอบด้วยปกหน้าและปกหลัง มีสันหนังสือเป็นตัวยึดปกให้ติดกัน อาจเป็นปกอ่อนหรือปกแข็งก็ได้ ปกหน้าจะมีชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อสำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์หรือไม่มีก็ได้ ถ้าเป็นปกอ่อน จะมีรายละเอียดเหล่านี้ครบถ้วน ปกหนังสือเป็นส่วนสำคัญในการรักษารูปทรงของหนังสือให้เป็นรูปเล่มคงทน หยิบจับสะดวก ห้องสมุดจะเขียนเลขเรียกหนังสือไว้ตอนล่างของสันหนังสือหรือปกนอก

2.5.1.3 ใบบีดยกและใบรองปก (End Paper and fly Leaves) เป็นกระดาษที่ปะติดปกนอกด้านในอีกส่วนหนึ่งปล่อยวางไว้ ทำให้ปกหนังสือติดกับตัวเล่ม แข็งแรง ใบบีดยกและใบรองปกอาจมีแผนที่ แผนภูมิ รูปภาพ ตาราง ที่เกี่ยวข้องกัเนื้อเรื่อง แต่ส่วนใหญ่ไม่มีข้อความใดๆ หนังสือปกอ่อนมักไม่มีใบบีดยกและใบรองปก

2.5.2 ส่วนต้นเล่ม (Preliminary)

คือส่วนเริ่มต้นของเล่ม ให้รายละเอียดขั้นต้นเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นๆ ประกอบด้วย

2.5.2.1 หน้าชื่อเรื่อง (Half-Title Page) คือหน้าที่อยู่ก่อนหน้าปกในทำหน้าที่รักษาหน้าที่อยู่ถัดไปให้คงทน ไว้มิให้สูญหาย หากปกหนังสือจะหลุดขาดไป ก็ยังคงมีหน้าปกในซึ่งให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่ครบถ้วนได้ หน้าชื่อเรื่องจะมีเพียงชื่อหนังสือ

หรือชื่อชุดเท่านั้น หนังสือบางเล่มอาจไม่มีหน้าชื่อเรื่อง

2.5.2.2 หน้าภาพพิเศษ (Frontispiece) คือหน้าที่มีภาพสำคัญในเล่ม ภาพที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาของหนังสือในแง่ใดแง่หนึ่ง อยู่ก่อนหน้าปกใน เพื่อเน้นให้เห็นภาพที่สำคัญเด่นเป็นพิเศษ มีคุณค่า หน้าภาพพิเศษนี้มักพบในหนังสือด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม และชีวประวัติ เป็นต้น

2.5.2.3 หน้าปกใน (Title Page) เป็นหน้าที่สำคัญที่สุดในส่วนต้นเล่มให้รายละเอียดสำคัญเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น ๆ อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน รายละเอียดที่ปรากฏบนหน้าปกใน ได้แก่

(1) ชื่อเรื่อง (Title) คือชื่อหนังสือที่สมบูรณ์ อาจมีชื่อเรื่องรองหรือชื่อเรื่องย่อย (Sub- Title) หรือคำอธิบายชื่อเรื่อง ช่วยขยายความให้เข้าใจความหมายขอบเขตของชื่อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(2) ชื่อผู้แต่ง (Author) คือชื่อจริงหรือนามแฝงของผู้แต่ง ประกอบด้วยชื่อและชื่อสกุลของผู้แต่งคนเดียวหรือหลายคน อาจมีรายละเอียดอื่น เช่น คุณวุฒิ หน้าที่การงานของผู้แต่งแจ้งให้ทราบด้วย หนังสือบางเล่มผู้แต่งอาจเป็นนิติบุคคล เช่น หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ เป็นต้น เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำหนังสือ นิติบุคคลเหล่านี้จัดเป็นผู้แต่งได้

(3) ชื่อผู้แปล (Translator) ชื่อผู้เขียนภาพประกอบ (Illustrator) และชื่อผู้เขียนบทนำ (Introduction) หนังสือบางเล่มอาจมีชื่อบุคคลเหล่านี้ให้ด้วย ถ้าหนังสือนั้นแปลมาจากภาษาอื่น หรือหนังสือซึ่งผู้แต่งมิได้เขียนภาพประกอบหรือบทนำ

(4) ชื่อบรรณาธิการ (Editor) หนังสือที่มีผู้แต่งหลายคน แต่ละคนรับผิดชอบเฉพาะส่วนของตน จะมีบรรณาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำก็จะแจ้งชื่อบรรณาธิการหรือผู้รวบรวมให้ทราบ

(5) ครั้งที่พิมพ์หรือฉบับพิมพ์ (Edition) คือการจัดพิมพ์หนังสือแต่ละครั้ง หนังสือที่พิมพ์ครั้งแรกจะไม่ปรากฏข้อความใด ๆ เกี่ยวกับครั้งที่พิมพ์ในปกหน้า ใน ถ้าจัดพิมพ์ครั้งต่อไปหรือมีการพิมพ์แก้ไขเพิ่มเติม ตั้งแต่ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป จะมีข้อความแจ้งครั้งที่พิมพ์ให้ทราบ

(6) การพิมพ์หรือพิมพ์ลักษณะ (Publication, Distribution or Imprint) คือรายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์หนังสือ ได้แก่ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ คือชื่อเมืองที่ตั้งของสำนักพิมพ์นั้น ๆ สำนักพิมพ์ คือชื่อบริษัท

สำนักพิมพ์หรือหน่วยงานที่จัดพิมพ์หนังสือเพื่อจัดจำหน่ายหรือเผยแพร่ ส่วนปีที่พิมพ์ คือปีที่จัดพิมพ์หนังสือออกเผยแพร่

2.5.2.4 หน้าลิขสิทธิ์ (Copyright Page) อยู่ด้านหลังของปกใน คือหน้าที่แจ้งให้ทราบถึงจำนวนครั้งที่จดลิขสิทธิ์ และปีที่ได้รับลิขสิทธิ์ให้พิมพ์เผยแพร่แต่ละครั้ง ผู้ได้รับลิขสิทธิ์อาจเป็นสำนักพิมพ์ ผู้จัดพิมพ์ หรือผู้แต่ง แจ้งสิทธิของผู้ได้รับลิขสิทธิ์ที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย หน้านี้อาจมีประโยชน์ในการแสดงความเป็นเจ้าของ ผู้ใดต้องการพิมพ์เผยแพร่ครั้งต่อไปจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เสียก่อน ปัจจุบันในหน้าลิขสิทธิ์ของหนังสือบางเล่มจะมีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

(1) เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (International Standard Book Number – ISBN) ซึ่งเป็นเลขที่เป็นประโยชน์ในการควบคุมสิ่งพิมพ์ และการติดต่อสั่งซื้อหนังสือระหว่างประเทศ

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือประกอบด้วยตัวเลข 10 ตัว แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

ISBN 974-8034-21-6

974 แทนประเทศที่ผลิตสิ่งพิมพ์

8034 แทนสำนักพิมพ์

21 แทนชื่อหนังสือ

6 แทนเลขที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้อง

(2) ข้อมูลการพิมพ์รายการหนังสือ (Cataloging-in-Publication Data) คือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำรายการหนังสือ หรือการจัดทำบัตรรายการ หรือการทำบรรณานุกรม ข้อมูลที่สำคัญที่มีให้คือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง การพิมพ์ ชื่อชุด หัวเรื่อง เลขหมู่หรือเลขเรียกหนังสือ เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ เป็นต้น

2.5.2.5 หน้าคำอุทิศ (Dedication Page) อยู่ต่อจากหน้าปกใน เป็นคำกล่าวของผู้แต่งเพื่อประกาศเกียรติคุณ หรือแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ หรือผู้มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือในการเขียนหนังสือเล่มนั้นๆ

2.5.2.6 หน้าคำนำ (Preface) หนังสือภาษาไทยอาจใช้คำอื่น เช่น คำปรารภ คำชี้แจง อารัมภบทก็ได้ คำนำ คือคำแถลงของผู้แต่งต่อผู้อ่าน ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ เหตุผลในการแต่งหนังสือบอกขอบเขตของเนื้อหาอย่างคร่าวๆ แต่ถ้าหนังสือเล่มใดมีทั้งคำนำหน้าที่เขียนโดยบรรณาธิการ และโดยผู้แต่ง หน้าคำนำโดยบรรณาธิการจะอยู่ก่อนหน้าคำนำของผู้แต่ง

2.5.2.7 หน้าคำนิยม (Forward) คือหน้าที่บุคคลที่มีชื่อเสียงเขียนให้เกียรติแก่ผู้แต่ง

การเขียนอยู่ในลักษณะของการกล่าวถึงเนื้อหา จุดเด่นสำคัญหรือประโยชน์ที่พึงได้รับจากหนังสือ ซึ่งช่วยเสริมให้หนังสือเล่มนั้น ๆ น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น หนังสือบางเล่มไม่มีหน้านี้

2.5.2.8 หน้าบทนำ (Introduction) คือการอธิบายเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ หรืออธิบายเค้าโครงของเรื่อง เป็นการนำเข้าสู่เนื้อเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจเป็นเบื้องต้น หนังสือบางเล่มอาจไม่มีบทนำ แต่จะเขียนบทนำรวมไว้กับคำนำก็ได้

2.5.2.9 หน้าประกาศขอบคุณ (Acknowledgement) หรือกิตติกรรมประกาศ คือ คำที่ผู้แต่งกล่าวขอบคุณบุคคลหรือหน่วยงานที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือในการแต่งหนังสือเล่มนั้นๆ ถ้าผู้แต่งได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายคนในหลายด้านหรือหน่วยงานเป็นจำนวนมาก มักแยกคำขอบคุณไว้ต่างหากจากคำนำ ทำให้ผู้อ่านได้ทราบชื่อบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่สำคัญๆ

2.5.2.10 สารบัญ (Contents or Table of Contents) คือเนื้อเรื่องของหนังสือ โดยสังเขป แจ่มให้ทราบถึงลำดับของเนื้อหาของหนังสือ โดยบอกชื่อบท ตอน หรือภาค เรียงตามลำดับพร้อมทั้งเลขหน้าที่เริ่มต้นไว้ให้ทราบ หนังสือบางเล่มอาจมีเรื่องย่อของแต่ละบทให้ด้วยสารบัญช่วยให้ผู้อ่านทราบขอบเขต หรือ โครงสร้างของหนังสืออย่างกว้าง ๆ และสามารถค้นหาเรื่องที่ต้องการได้โดยสะดวก

2.5.2.11 สารบัญภาพหรือบัญชีภาพประกอบ (Illustrations or List of Illustrations, Table, Map) หนังสือในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศิลปะ และสถาปัตยกรรม มักมีรูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ หรือตาราง ที่สำคัญประกอบเป็นจำนวนมาก ผู้แต่งมักทำรายชื่อภาพประกอบหรือแผนที่พร้อมแจ้งเลขหน้ากำกับทำนองเดียวกันกับหน้าสารบัญ

ส่วนต้นเล่มของหนังสือ ตั้งแต่คำนำจนถึงสารบัญภาพ นิยมใช้ตัวอักษร ก. ข. ค.ง..... แทนเลขหน้าสำหรับหนังสือภาษาไทย และใช้เลขโรมัน I II III IV V ..... สำหรับภาษาต่างประเทศ

2.5.3 ส่วนเนื้อเรื่อง (Text or Body of the Book)

คือเนื้อหา รายละเอียดเนื้อเรื่องของหนังสือ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของหนังสือ คือความรู้ทั้งหมดที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้า การวิจัย หรือการรวบรวม มีการเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับ เริ่มจากบทที่ 1 จบบทสุดท้าย คำที่แจ้งในหน้าสารบัญ

ส่วนเนื้อเรื่องของหนังสือบางเล่มจะมีส่วนอ้างอิงหรือเพิ่มเติมดังนี้คือ

2.5.3.1 อัญประกาศ (Quotation) คือข้อความที่ผู้เขียนยกมาจากคำพูดหรือข้อเขียนของผู้อื่น นำมาอ้างอิงในการเขียนเนื้อหาของหนังสือ อาจเป็นข้อความที่คัดลอกมาโดยมิได้

เปลี่ยนแปลงข้อความเดิมเลยหรือข้อความที่แปล ถอดความ หรือย่อสรุปมาก็ได้ หากเป็นข้อความสั้น ๆ จะมีเครื่องหมายคำพูดกำกับอยู่ข้างต้นและท้ายข้อความ หากเป็นข้อความที่ยาวเกินกว่า 4 บรรทัด จะพิมพ์แยกเป็นย่อหน้าต่างหาก

2.5.3.2 เชิงอรรถ (Footnote) คือหลักฐานอ้างอิงข้อความที่คัดลอกหรือนำมาจากที่อื่นเพื่อประกอบการเขียนเนื้อหาหรือข้อความเพิ่มเติมเนื้อหา หรือการ โยงเนื้อหาในหน้าอื่น อาจอยู่ส่วนล่างของหน้าที่ปรากฏข้อความหรืออาจรวมเชิงอรรถไว้ท้ายบทก็ได้ เชิงอรรถมี 3 ประเภทคือ

(1) เชิงอรรถอ้างอิง (Citation Footnote) แสดงแหล่งที่มาของข้อความที่นำมาประกอบการเขียน แหล่งที่มาอาจเป็นสิ่งพิมพ์ วัสดุทัศนวัสดุ ฐานข้อมูล สอบถามบุคคลก็ได้

(2) เชิงอรรถเสริมความ (Content Footnote) คือคำอธิบายความหมายของศัพท์หรือข้อความเพิ่มเติมเนื้อเรื่องในบางตอน ให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(3) เชิงอรรถโยง (Cross Reference Footnote) คือการ โยงให้ผู้อ่านดูข้อความเพิ่มเติมในหน้าอื่นหรือบทอื่นของหนังสือเล่มนั้นที่ให้รายละเอียดไว้แล้ว ซึ่งผู้เขียนไม่ต้องการกล่าวซ้ำอีก

2.5.3.3 ไปรยหัวหรือพาดหัว (Headline) คือข้อความที่พิมพ์ด้วยตัวหนาหรือตัวใหญ่กว่าอักษรที่เป็นเนื้อเรื่อง พิมพ์ไว้ตอนบนสุด มุมซ้ายมือหรือขวามือ กลางหน้า เป็นข้อความที่บอกหัวข้อของเรื่องที่ปรากฏในหน้านั้น ๆ เพื่อให้ผู้ใช้เปิดหาเรื่องที่ต้องการได้โดยสะดวก

2.5.4 ส่วนอ้างอิงและเพิ่มเติม (Reference and Auxillary)

คือส่วนท้ายเล่มที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น สามารถค้นหารายละเอียดเพิ่มเติมได้ ส่วนอ้างอิงและเพิ่มเติมประกอบด้วย

2.5.4.1 อภิธานศัพท์ (Glossary) คือคำอธิบายคำศัพท์ยากหรือศัพท์เฉพาะ ในเนื้อเรื่องของหนังสือ โดยการนำคำศัพท์เหล่านั้นมาเรียงตามลำดับตัวอักษร อธิบายความหมายเฉพาะที่ใช้กับหนังสือเล่มนั้นๆ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายโดยมิต้องเปิดหาจากพจนานุกรม

2.5.4.2 ภาคผนวก (Appendix) คือเนื้อเรื่องหรือคำอธิบายเพิ่มเติมเนื้อเรื่องบางตอน หรือมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเพิ่มเติม ช่วยเสริมเนื้อเรื่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแก่ผู้อ่าน ภาคผนวกอาจเป็นข้อความ รูปภาพ

แผนภูมิ สถิติ กฎ ตาราง เป็นต้น

2.5.4.3 บรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง (Bibliography and Reference) คือบัญชีรายชื่อสิ่งพิมพ์ ทัศนวัสดุหรือแหล่งข้อมูลที่ใช้เป็นหลักฐานในการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการเขียน หรือบัญชีรายชื่อสิ่งพิมพ์ หรือวัสดุต่างๆ ที่ผู้แต่งแนะนำในการค้นหารายละเอียดเพิ่มเติม บรรณานุกรมทำให้ผู้อ่านมั่นใจได้ว่าเนื้อเรื่องของหนังสือเล่มนั้นๆ มีความถูกต้องเชื่อถือได้

2.5.4.4 วรรณคดี (Index) คือบัญชีคำสำคัญหรือหัวข้อย่อย ๆ ของเนื้อเรื่องในหนังสือ แบ่งออกได้ตามชนิด เช่น วรรณคดีผู้แต่ง วรรณคดีหัวเรื่อง วรรณคดีชื่อเรื่อง เป็นต้น จัดเรียงตามลำดับอักษรพร้อมระบุเลขหน้าที่คำหรือหัวข้อย่อย ๆ เหล่านั้นปรากฏอยู่ โดยทั่วไป วรรณคดีมักอยู่ท้ายเล่มหรือจัดแยกเป็นเล่มต่างหาก และมักเป็นเล่มสุดท้ายถ้าหนังสือเล่มนั้นมีหลายเล่มจบ วรรณคดีช่วยให้ผู้อ่านค้นหาเรื่องราวที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว

2.6 การออกแบบและจัดวางองค์ประกอบของหนังสือ

ในการออกแบบจัดวางองค์ประกอบต่างๆของหนังสือต้องให้เหมาะสม และสวยงามตามคุณลักษณะของหนังสือ และลักษณะของผู้บริโภค โดยแสดงรายละเอียดให้เห็นอย่างชัดเจน วิธีการออกแบบ และจัดวางรูปแบบ ตลอดจนข้อกำหนดอื่นๆ มีหลักที่ต้องพิจารณา ดังนี้

2.6.1 พิจารณาประเภทของหนังสือ

หนังสือแต่ละประเภทจะมีลักษณะเฉพาะ และรูปแบบที่แตกต่างกันอย่างมาก วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือไม่เหมือนกัน เช่น หนังสือที่เป็นตำราอ้างอิง หนังสือวิชาการ หนังสือกึ่งแบบเรียน หนังสือที่ผลิตขึ้นในโอกาสพิเศษ หนังสืออ่านเสริมสำหรับนักเรียน นวนิยาย นิทานสำหรับเด็ก หนังสือภาพ หนังสือบันเทิงรมย์ หนังสือกีฬา เป็นต้น การออกแบบหนังสือทางวิชาการหรือแบบเรียนจะมีลักษณะแบบเป็นทางการ รูปแบบตัวอักษรและรูปภาพจะต้องเป็นแบบเรียบร้อย เช่น ตัวอักษรแบบราชการ การวางมักจะเป็นแบบจัดระเบียบ หรือเป็นการกำหนดให้อยู่ในกรอบ หรือมีเฉพาะตัวอักษรข้อความ และชื่อผู้ประพันธ์เท่านั้น ส่วนหนังสือประเภทบันเทิงรมย์ กีฬา นวนิยาย หรือสารคดี มักจะมีรูปแบบค่อนข้างอิสระ มีการออกแบบจัดภาพประกอบ ปกก็จะเน้นไปทางความสวยงามมากกว่าการถ่ายทอดเนื้อหา เน้นที่สีสันสดใสสะดุดตา การจัดวางรูปแบบจะแตกต่างกันไปตามแต่ละลักษณะหนังสือ ถ้าเป็นหนังสือสำหรับเด็กก็จะเน้นรูปภาพประกอบที่มี

ความสวยงามเป็นหลัก ตัวอักษรเป็นแบบที่เรียบง่าย ดูสบายตา ไม่นิยมการจัดระเบียบละกำหนดกรอบ ให้สีสันคมเข้ม ดูฉลาด รูปภาพคมชัด แสดงสาระของหนังสืออย่างชัดเจน

2.6.2 พิจารณานुकูลิกของหนังสือ

นุกูลิกของหนังสือจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ประเภทของสาระเนื้อหา และเทคนิควิธีการออกแบบ เนื่องจากปัจจุบัน ภาวะการแข่งขันกันทางการตลาดเพิ่มขึ้น จึงทำให้หนังสือบางประเภทมีการแข่งขันกันสูงมาก มีหนังสือที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกันเกิดขึ้นตามกันมามากมาย จึงต้องออกแบบสร้างสรรค์นุกูลิกภาพของหนังสือให้สวยงาม และมีความโดดเด่นแปลกตามากกว่าคู่แข่ง จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของการสร้างนุกูลิกเฉพาะของปกหนังสือ นอกจากจะช่วยส่งเสริมคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์แล้ว ยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้หนังสือด้วย

2.6.3 พิจารณาแนวทางการสร้างสรรค์

รูปแบบการสร้างสรรค์หนังสือมีหลัก 3 ประการ คือ

2.6.3.1 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อคุณค่าความสวยงามของรูปเล่ม

2.6.3.2 หลักการออกแบบรูปภาพ หรือการกำหนดรูปภาพที่จะนำมาใช้

2.6.3.3 การกำหนดแบบตัวอักษร

ทั้งนี้หลักการทั้งหมดจะต้องให้สอดคล้องและเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ และต้องสร้างรูปแบบที่แปลกใหม่ เพื่อให้เกิดเป็นนุกูลิกเฉพาะของหนังสือด้วย

2.6.4 พิจารณาวิธีการผลิต

วิธีการผลิตและระบบวิธีการพิมพ์ในปัจจุบัน มีความสะดวกคล่องตัว สามารถตอบสนองความต้องการผลิตงาน ได้อย่างเต็มที่ การออกแบบหนังสือที่ดีต้องไม่สร้างความยุ่งยากซับซ้อนต่อการพิมพ์ และการผลิต ความสับสนเกิดขึ้นได้เสมอ ถ้าผู้ออกแบบมีคำสั่งมากหรือใช้วิธีการหลายแบบ

2.7 ความหมาย ลักษณะ และความสำคัญของการจัดทำเลย์เอาต์

เลย์เอาต์ (Layout) หมายถึง แบบร่างที่นำออกแบบจะสร้างขึ้นตามแนวคิดทางการออกแบบที่เกิดในจินตนาการให้ออกมาเป็นรูปธรรม เพื่อนำเสนอให้ลูกค้าพิจารณาและตกลงยอมรับ ก่อนที่จะใช้เป็นต้นแบบในการจัดทำอาร์ตเวิร์คต่อไป การสร้างแบบร่างคร่าวๆ ของ

สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสืออาจเรียกว่า “การทำคัมมิม” (Dummy) และแบบร่างของหนังสือพิมพ์จะเรียกว่า “คัมมิมของหน้าหนังสือพิมพ์”

2.7.1 ลักษณะเลย์เอาต์

เลย์เอาต์ของสิ่งพิมพ์ใดๆ มักจะเป็นลายเส้นหยาบๆ แสดงตำแหน่งและขนาดของส่วนประกอบต่างๆ ในการออกแบบ ลักษณะลายเส้นที่ขีดเขียนบนเลย์เอาต์จะหยาบหรือละเอียดขึ้นอยู่กับเลย์เอาต์ที่สร้างขึ้น ในขั้นตอนต่างๆ ของการออกแบบเลย์เอาต์เปรียบเสมือนการวางแผนในงานออกแบบเพื่อดำเนินงาน

2.7.2 ความสำคัญของการจัดทำเลย์เอาต์

เลย์เอาต์มีความสำคัญเป็นอันมากในการออกแบบทางการพิมพ์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้น จึงสามารถสรุปความสำคัญของการจัดทำเลย์เอาต์ ได้ดังนี้

2.7.2.1 ใช้เป็นแนวทางแสดงความคิดในการออกแบบ การที่จะสื่อความคิดนั้นให้แก่ลูกค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ นักออกแบบจะต้องสร้างแบบร่างหรือเลย์เอาต์ของงานนั้นออกมา ซึ่งจะเป็นการแสดงแนวทางในการจัดวางส่วนต่างๆ ของงานพิมพ์ ให้อยู่ภายในพื้นที่อันจำกัด เพื่อให้เกิดอิทธิพลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

2.7.2.2 นำเสนอผู้ว่าจ้างหรือลูกค้า ให้เห็นผลงานพิมพ์ที่จะสำเร็จออกมา เพื่อให้ผู้ว่าจ้างหรือลูกค้าได้เห็นลักษณะรูปแบบของสิ่งพิมพ์ที่จะพิมพ์ออกมาได้ชัดเจนมากกว่าการพูดบรรยายลักษณะรูปแบบ และยังสามารถสื่อสารแนวความคิดให้เป็นที่เข้าใจตรงกันด้วย

2.7.2.3 ช่วยให้เกิดความสะดวกในการทำงานขั้นตอนต่างๆ เลย์เอาต์จะช่วยให้สามารถทราบวัสดุอุปกรณ์ วิธีการ และขั้นตอนการทำงานได้

2.7.2.4 ช่วยประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต และการพิมพ์อย่างคร่าวๆ เลย์เอาต์ จะช่วยให้ทราบวัสดุอุปกรณ์ และขั้นตอนต่างๆ ที่ต้องใช้ในการผลิตสิ่งพิมพ์นั้น ซึ่งข้อมูล

ดังกล่าว จะช่วยให้สามารถประมาณค่าใช้จ่ายได้คร่าวๆ ก่อนที่จะทำการพิมพ์งานนั้นๆ ในขั้นตอนต่อไป เมื่อประเมินค่าใช้จ่ายทั้งหมดแล้วพบว่าสูงกว้างงบประมาณที่กำหนดไว้ ก็สามารเปลี่ยนแปลงแก้ไขรูปแบบเลย์เอาต์นั้นใหม่ได้ จนกว่าจะได้เลย์เอาต์ที่เหมาะสมกับงบประมาณ

2.8 หลักการจัดหน้าหนังสือ

การจัดรูปแบบของขนาด พื้นที่สิ่งพิมพ์ เป็นการกำหนดขนาดของคอลัมน์และขอบว่าง ซึ่งในปัจจุบันจะเน้นความสวยงามและประหยัดควบคู่กันไปด้วยเสมอ คือมุมที่จะใช้เนื้อที่ของกระดาษให้เป็นประโยชน์มากที่สุดโดยยังคงมีความสวยงาม หนังสือจะมีหน้าซ้ายและหน้าขวา ติดกันเป็นคู่

การกำหนดรูปแบบจึงต้องคำนึงถึงลักษณะหน้าคู่ ให้ผู้อ่านเห็นแล้วรู้สึกว่าเป็นหน่วยเดียวกัน ไม่ได้แบ่งแยกออกจากกัน การเว้นขอบว่างด้านใน คือ ช่องว่างระหว่างหน้าซ้ายและหน้าขวา จึงต้องน้อยกว่าหน้าอื่นๆ เมื่อเขียนเข้าเล่มแล้ว แต่ก็ไม่ควรให้ชิดกันมากจนดูแยกหน้าลำบาก

รูปแบบที่ดีของหนังสือควรเป็นรูปแบบที่อ่านง่ายและมีระเบียบ มีความประณีตสวยงาม ชัดเจน รูปแบบของหนังสือต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันกับประเภทของหนังสือ สัดส่วนที่เหมาะสมของหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์โดยทั่วไป นิยมสัดส่วน 2:3, 3:4, 3:5 และ 13:21

2.9 ความสำคัญของการจัดหน้าหนังสือ

เป็นการนำเอาองค์ประกอบส่วนต่างๆ มาจัดรวมไว้ด้วยกันอย่างมีระเบียบวิธีการ องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ภาพประกอบ หัวเรื่อง เนื้อหา พื้นที่ว่าง ขอบเขตของตัวสื่อเครื่องหมาย สัญลักษณ์ จะต้องให้เกิดความกลมกลืนในทุกๆ ส่วน และมีความสวยงาม องค์ประกอบหลักของการจัดหน้าหนังสือที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

1. ส่วนข้อความพาดหัว (Headline)
2. คอลัมน์ (Column or Copy block)
3. งานศิลปะ (Art Work)
4. ภาพเครื่องหมาย (Logo or Trademarks)
5. เส้น และ พื้นผิว (Line & Texture)
6. ความต่อเนื่อง (Continuity)

การออกแบบจะต้องนำเอาส่วนต่างๆ มาประกอบกันอย่างมีแบบแผน และมีหลักการ ได้แก่ การสร้างดุลยภาพ การกำหนดสัดส่วน พื้นที่ว่าง จังหวะ ลีลา หรืออื่นๆ องค์ประกอบต่างๆ เมื่อนำมาจัดรวมกันควรจะมีพื้นที่มากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด การร่างแบบขั้นต้นอาจแสดงเป็นโครงร่างหยบๆ ก่อน เพื่อหาดำแหน่งความเหมาะสม และความสวยงาม หลังจากนั้นจึงนำมากำหนดที่ละส่วนดังนี้

2.9.1 ส่วนข้อความพาดหัว (Headline)

ได้แก่ ข้อความหัวเรื่อง และส่วนที่เป็นหัวเรื่องรอง ให้เขียนร่างลักษณะอย่างหยาบๆ โดยกำหนดขนาดความสูงของตัวอักษร แบบตัวอักษร ตลอดจนการกำหนดขนาด น้ำหนักความเข้ม-อ่อนของตัวอักษร พิจารณาคำแหน่งของการจัดวาง การแบ่งพื้นที่ส่วนที่ใช้นำเสนอข้อมูล และการเว้นพื้นที่ว่าง

วิธีการจัดตำแหน่งของข้อความพาดหัว

ตำแหน่งของการจัดวางข้อความพาดหัว หรือหัวเรื่องมีความสำคัญมาก เพราะการนำเสนอต้องการให้ข้อความพาดหัวเป็นตัวกำหนด การชี้นำ สาระหลัก และข้อมูลอื่นๆ การออกแบบจัดวางตำแหน่งที่ดี นอกจากจะทำให้งานออกแบบดูสวยงามแล้ว ยังทำหน้าที่ในการนำเสนอสาระ ได้อย่างเต็มที่อีกด้วย การจัดวางตำแหน่งหัวเรื่องในปัจจุบัน ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป และมีแนวโน้มว่าหัวเรื่องไม่จำเป็นต้องอยู่บนสุดของหน้าหนังสือ หรืออยู่ตำแหน่งตรงกลางของหน้ากระดาษเสมอไป ไม่ว่าจะงานออกแบบสื่อใดก็ตาม การออกแบบจึงมุ่งเน้นที่จะสร้างความน่าสนใจให้ชวนมอง ด้วยการกำหนดหัวเรื่อง ดังนี้

2.9.1.1 การวางตำแหน่งไว้ทางด้านข้างของเนื้อหา การออกแบบจัดให้ตำแหน่งของหัวเรื่องอยู่ทางด้านข้างของเนื้อหา เหมาะอย่างยิ่งกับการออกแบบที่มีเนื้อที่เป็นแนวนอน พื้นที่ประมาณ 30% อาจจะเป็นส่วนของหัวเรื่องและภาพประกอบ ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่สำหรับเนื้อหาสาระ

2.9.1.2 การวางตำแหน่งหัวเรื่องแบบดัชเชอ (Dutch Wraps) จะเป็นลักษณะ การจัดวางหัวเรื่องไว้ตรงส่วนบนก่อนไปทางซ้าย หรือทางขวาบนเนื้อหาสาระ หรือภาพประกอบ เป็นการเน้นสำหรับการจัดหน้านิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือการออกแบบจัดเป็นหน้าคู่ เนื้อที่ในส่วนที่เหลือจะช่วยเน้นข้อความให้เด่นชัดขึ้น

2.9.1.3 การจัดวางตำแหน่งหัวเรื่องแบบตัว U (U-Shape Wrap) จะเป็นการออกแบบจัดวางหัวเรื่องให้อยู่ตรงกลางด้านส่วนบนของหน้ากระดาษ และมีส่วนอื่นๆ อยู่รอบหัวเรื่อง การจัดแบบนี้นิยมใช้กับงานที่เป็นการเป็นงาน องค์ประกอบของหน้ากระดาษเป็นแบบสมดุล (Symmetry Balance)

2.9.1.4 การวางตำแหน่งหัวเรื่องรีเวอร์ส คิกเกอร์ (Reverse Kicker) ลักษณะ ของการจัดวางตำแหน่งแบบนี้ใช้กับตำแหน่งหัวเรื่องที่มีข้อความสั้นๆ โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่และเข้มวางไว้ชิดซ้ายมือ ใช้ตัวอักษรเล็กกว่าและบางกว่าสำหรับหัวเรื่องรองวางไว้ชิดขวา จะใช้การจัดแบบนี้เมื่อมีสระยาวๆ หรือขาดภาพประกอบ การจัดแบบนี้จะ

ทำให้เกิดพื้นที่ว่าง 2 จังหวะ จึงเป็นการเน้นหัวเรื่องได้มากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการจัดหน้าในพื้นที่แนวนอน

2.9.1.5 การจัดวางตำแหน่งหัวเรื่องแบบโทรพ็อด (Tripod Headline) มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจัดแบบรีเวอร์สติกเกอร์ แต่จะเน้นถึงความตัดกัน (Contrast) ของขนาดและความเข้มของตัวอักษร ซึ่งการจัดวางหัวเรื่องรองที่มีความยาวแบ่งเป็น 2 บรรทัด รวมกับหัวเรื่องหลักอีก 1 บรรทัด จึงทำให้มีลักษณะ 3 ขา และตำแหน่งหัวเรื่องก็ไม่เน้นว่าจะต้องอยู่ส่วนบนของหน้ากระดาษเสมอไป จึงทำให้มีอิสระในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์ และการออกแบบโปสเตอร์

2.9.2 คอลัมน์ หรือ ก๊อปปีบล็อก (Column or Copy block)

การกำหนดคอลัมน์จะต้องพิจารณาถึงขนาดของข้อความ ว่ามีมากน้อยเพียงใด ในการออกแบบจะกำหนดขนาดของคอลัมน์ให้เป็นอย่างไร ต้องพิจารณาถึงความสะดวกในการอ่าน ความสวยงามของการออกแบบนำเสนอ ซึ่งมีแนวคิด ดังนี้

2.9.2.1 กรณีที่มีเนื้อหาค่อนข้างน้อย การกำหนดคอลัมน์ควรกำหนดในลักษณะแนวนอนจะเหมาะสมกว่าแนวตั้ง เพราะการใช้พื้นที่ในแนวนอนจะน้อยกว่าการใช้พื้นที่ในแนวตั้ง ซึ่งจะทำให้ผู้แล้วรู้สึกว่เนื้อหายาว ไม่น่าอ่าน

2.9.2.2 การกำหนดขนาดของคอลัมน์กว้างสำหรับงานที่มีเนื้อหายาว จะทำให้การใช้เนื้อที่น้อยกว่าการกำหนดคอลัมน์แคบ และขนาดของคอลัมน์จะทำให้รู้สึกว่ น่าอ่านมากกว่า

2.9.2.3 ขนาดของคอลัมน์จะต้องสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะของสื่อ ไม่ว่าจะกำหนดให้กว้างหรือแคบเท่าใด จะต้องพิจารณาถึงขนาดพื้นที่ทั้งหมดตามลักษณะของสื่อแต่ละประเภท ซึ่งมีขนาดไม่แน่นอน เช่น งานออกแบบฉลาก งานออกแบบบรรจุภัณฑ์ งานออกแบบนิตยสาร ตลอดจนงานออกแบบโฆษณา

2.9.2.4 การกำหนดรูปแบบของคอลัมน์แบบสลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่มีเนื้อหายาว ขนาดของคอลัมน์ที่มีความแตกต่างกัน จะช่วยให้แนวทางการออกแบบและการจัดวางภาพดูน่าสนใจ และไม่น่าเบื่อ

2.9.2.5 การกำหนดขนาดของคอลัมน์จะต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวทางการออกแบบ จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ หัวเรื่อง ภาพประกอบ รูปแบบการจัดวางพื้นที่ว่าง และส่วนตกแต่งต่างๆ บนงานนั้นๆ

แก่นักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

2.9.3 งานศิลปะ (Art Work)

ลักษณะงานศิลปะหรือต้นฉบับอาร์ตเวิร์ค จะครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบ การกำหนด ส่วนต่างๆ ลงในพื้นที่ที่กำหนด ไปจนถึงการดำเนินการจัดทำต้นฉบับเพื่อส่งพิมพ์ต่อไป การจัดวางส่วนภาพประกอบ มีแนวทางสร้างสรรค์ ดังนี้

2.9.3.1 การใช้ภาพเด่นเพียงภาพเดียว และการใช้ภาพอื่นเป็นส่วนประกอบเสริม

2.9.3.2 การใช้การผสมผสานแนวการจัดแบบแนวนอนผสมกับแนวตั้ง

2.9.3.3 การเว้นพื้นที่ว่างล้อมรอบ พร้อมกับการจัดกลุ่มภาพและข้อมูลเข้าไว้

ด้วยกัน

2.9.3.4 พยายามหลีกเลี่ยงการจัดองค์ประกอบต่างๆ ให้ประกอบกันอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมเสมอ

2.9.3.5 การจัดวางภาพให้เป็นตัวนำพาสู่เนื้อหารายละเอียดอย่างแยกกัน ไม่ออก

2.9.3.6 การจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ในลักษณะตัดกันอย่างชัดเจน

2.9.3.7 ไม่ควรใช้เส้นหนา หรือเข้มดำรวมถึงรูปแบบกรอบสี่เหลี่ยมที่จะดึงความสนใจออกจากจุดที่ต้องการจะเน้น

2.9.3.8 แสดงการจัดวางโดยเน้นลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดให้เป็นแบบแนวตั้ง แนวนอน เป็นต้น

2.9.4 ภาพเครื่องหมาย (Logo or Trademarks)

ในการออกแบบจัดหน้าบนสื่อโฆษณา หรืองานประชาสัมพันธ์ มักจะมีภาพเครื่องหมายอยู่ด้วยเสมอ บางส่วนของภาพที่มีเครื่องหมายจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างความเชื่อมั่น และการโน้มน้าวให้เกิดการยอมรับการจัดวางตำแหน่ง การเน้น หรือสร้างความชัดเจนด้วยขนาด หรือสีเส้น

2.9.5 เส้นและพื้นผิว (Line & Texture)

อาจจะเป็นขอบ กรอบภาพ หรือเส้น เพื่อการตกแต่ง งานออกแบบจัดหน้า การแสดง ลักษณะของเส้น การกำหนดขนาด หรือความเข้มและการใช้สีเส้นที่มีความเหมาะสม จะช่วยสนับสนุนให้งานจัดหน้ามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การใช้ในการแบ่งคอลัมน์เนื้อหาจะช่วยให้อ่านข้อความได้สบายตามากยิ่งขึ้น หรือจะใช้เส้นแสดงหน้าที่ในการชี้นำไปสู่เนื้อหาหลักได้อย่างดี ส่วนการกำหนดเกี่ยวกับพื้นผิว ก็สามารถนำมาใช้ในการเน้นภาพ หรือข้อความสาระได้ด้วย พื้นผิวจะเป็นลักษณะอย่างไร จะสร้างขึ้นด้วยวิธีการเทคนิคทางศิลปะ หรืออาจเป็นการกำหนดด้วยวิธีการ

คัดเลือกวัสดุต้นแบบ (Original Material) เช่น พื้นผิวของกระดาษต้นแบบที่มีให้เลือกใช้อย่างมากมาย นอกจากนี้การใช้เส้นในการออกแบบและการสร้างพื้นผิว ยังสามารถที่จะนำมาช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน้าต่อหน้าของการออกแบบงานสิ่งพิมพ์ที่เป็นเล่มได้เป็นอย่างดี

2.9.6 ความต่อเนื่อง (Continuity)

สร้างความต่อเนื่องให้เกิดขึ้นในงาน โดยการสร้างความต่อเนื่องระหว่างหน้า หรือการออกแบบหน้าคู่ต้องสร้าง ให้ดูเสมือนว่าเป็นหน้าเดียว อาจสร้างได้โดยการใช้เส้น หรือการกำหนดโครงสร้างอื่นๆ

รูปแบบและวิธีสร้างความต่อเนื่อง

การสร้างความต่อเนื่องเชิงกราฟิกให้กับหนังสือพบบ่อยได้ ดังนี้

2.9.6.1 ตารางแม่แบบ (Grid) การจัดแบ่งหน้าในระบบตารางแม่แบบนี้ เป็นการ จัดแบ่งหน้าเป็นส่วนๆ ให้มีขนาดและรูปร่างที่แตกต่างกันออกไป การจัดแบ่งทำได้โดยการ ลากเส้นตัดกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมเป็นช่องๆ ระหว่างคอลัมน์ การสร้างตารางแม่แบบจะเป็นส่วนที่ทำให้หนังสือมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นการสร้างระเบียบในการจัดหนังสือโดยวิธี การกำหนดองค์ประกอบเพื่อสร้างความต่อเนื่อง โดยใช้โครงสร้างของตารางแม่แบบ

เช่น

(1) การกำหนดขนาดของชื่อเรื่องให้ครอบคลุมหน้ากระดาษทั้งซ้ายและขวา ช่วยสร้างความกลมกลืนเหมือนเป็นหน้าเดียวกัน

(2) การใช้ลักษณะภาพตัดออก โดยการกำหนดให้ภาพบางภาพล้ำออกมาจากรอบหน้า และขยายไปจนเลยสุดกระดาษ ภาพลักษณะนี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าได้ถูกจำกัดอยู่ในกรอบ และมีการดำเนินต่อไป เพราะภาพไม่ได้สิ้นสุดภายในกรอบ

หนังสือ โดยทั่วไปจะใช้ลักษณะของตารางแม่แบบแบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม ถึงแม้ว่าการจัดวางจะแตกต่างกัน ไปบ้างในแต่ละหน้า แต่ยังให้ความรู้สึกได้ว่าเป็นตารางแม่แบบเดียวกัน

2.9.6.2 ลักษณะรูปภาพ รูปลักษณ์หรือสิ่งตัวแทน (Motif) ให้เกิดการจดจำ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหา ตำแหน่งที่วางรูปลักษณ์หรือสิ่งตัวแทนนั้นอาจจะอยู่ในตำแหน่งเดิมของทุกหน้า โดยที่เราสามารถรับรู้ความคงที่ของตำแหน่งรูปลักษณ์ หรือสิ่งตัวแทน ว่าอยู่ในตำแหน่งใดของหนังสือ ด้านใดเป็นด้านหัว ด้านใดเป็นท้าย เป็นซ้ายหรือเป็นขวา ได้จากการรับรู้ทางสายตาและการเรียนรู้โดยมีประสบการณ์ในการเห็น และเคย

ซินเสียก่อน ต่อจากนั้น เราจะให้ความคงที่กับตำแหน่งรูปลักษณะ หรือสิ่งตัวแทนไม่เปลี่ยนแปลง หรือการกำหนดให้ตำแหน่งรูปลักษณะ หรือสิ่งตัวแทนเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องในแต่ละหน้า ให้อยู่ในลักษณะติดกัน หรือเว้นระยะตำแหน่งให้คล้อยตามไปในทิศทางเดียวกันโดยการเปลี่ยนตำแหน่ง จะให้ความรู้สึกก้าวหน้า มีการดำเนินไป ซึ่งจะช่วยแสดงความต่อเนื่องให้หนังสือได้

2.10 ขั้นตอนการออกแบบจัดหน้าหนังสือ

การจัดหน้าเพื่องานออกแบบสิ่งพิมพ์ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละประเภท ที่มีข้อมูลที่ต้องการนำเสนอหลากหลายแตกต่างกันไป

2.10.1 การจัดทำโครงร่างของหน้า (Dummy) แต่ละหน้าจะต้องจัดวางโครงร่างคร่าวๆ

2.10.2 การกำหนดตำแหน่ง (Positioning) การกำหนดตำแหน่งของสาระและภาพ

2.10.3 การกำหนดสาระในแนวตั้งและแนวนอน ในส่วนที่เป็นสาระของเนื้อหา

2.10.4 ความต่อเนื่องของคอลัมน์ มีความสะดวกต่อการสื่อความหมาย

2.10.5 ความยืดหยุ่นของการจัดหน้า สามารถปรับขยายพื้นที่หรือสัดส่วนพื้นที่ว่าง

2.11 รูปแบบการจัดหน้าหนังสือ

รูปแบบของการจัดหน้ามีมากมาย แต่ที่นิยมในการออกแบบมีอยู่ 10 รูปแบบ คือ

2.11.1 แบบมอนเดรียน (Mondrian layout) ใช้เส้นหรือบริเวณทึบเป็นแท่งสี่ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วนบรรจุกภาพ

2.11.2 แบบหน้าต่างภาพ (Picture Window layout) เหมาะกับการออกแบบหน้านิตยสาร คือ ใช้ภาพเดี่ยวใหญ่ๆ

2.11.3 แบบเน้นบท (Copy heavy layout) ใช้เพื่อต้องการเน้นข้อความ เนื้อหาสาระเป็นจุดสำคัญในงาน

2.11.4 แบบกรอบ (Frame layout) แบบล้อมกรอบ นิยมใช้กันมากสำหรับการออกแบบหนังสือพิมพ์

2.11.5 แบบละครสัตว์ (Circus layout) เป็นการจัดที่มีภาพประกอบมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11.6 แบบแถบซ้อน (Multipanel layout) เป็นที่นิยมจัด เพื่อดึงดูดให้ผู้ดูตามที่ละช่องภาพ คล้ายการ์ตูน

2.11.7 แบบภาพเงา (Silhouette layout) เน้นความโดดเด่นของภาพ ไม่เน้นรายละเอียด บนภาพ

2.11.8 แบบตัวอักษรใหญ่ (Big Type layout) เน้นตัวอักษรมากกว่ารูปภาพ จึงต้อง พิจารณารูปแบบตัวอักษร

2.11.9 แบบภาพปริศนา (Rebus Layout) คือการใช้ภาพแทนคำ หรือแทนข้อความบาง ข้อความ

2.11.10 แบบแรงคล้อยจากตัวอักษร (Alphabet Inspired layout) เป็นการเน้นเรื่องความ สวยงามจากตัวอักษร

2.12 กระดาษที่ใช้พิมพ์

ในการออกแบบงานพิมพ์ กระดาษที่ใช้พิมพ์มีส่วนสำคัญ ที่ทำให้งานออกแบบนั้นมี รูปแบบที่น่าสนใจ และมีคุณภาพที่ต้องการ ดังนั้นในการเลือกใช้กระดาษควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ในการใช้งาน และประเภทของงานด้วย

โดยในการแบ่งประเภทของกระดาษจะสามารถแบ่งได้ตามกรรมวิธี และวัตถุดิบที่ใช้ใน การผลิต ตามลักษณะการใช้งาน และตามผิวหน้ากระดาษ กระดาษที่ใช้ในงานพิมพ์สามารถแบ่ง ตามผิวหน้ากระดาษเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.12.1 กระดาษเคลือบผิว

มีหลายชนิด ได้แก่ อาร์ตมัน อาร์ตด้าน อาร์ตแก้ว อาร์ตลวดลายต่างๆ เหมาะสำหรับงานที่ ต้องการคุณภาพ มีรายละเอียดสูง มีภาพประกอบมาก หรือพิมพ์ภาพสี งานพิมพ์ทั่วไปที่ใช้ กระดาษอาร์ต ได้แก่ ปกและเนื้อในนิตยสาร โปสเตอร์ และแผ่นพับเพื่อการประชาสัมพันธ์ต่างๆ

2.12.2 กระดาษไม่เคลือบผิว

มีหลายชนิด ได้แก่ กระดาษปรีฟ(กระดาษหนังสือพิมพ์) กระดาษปอนด์ กระดาษการ์ด เป็นต้น กระดาษประเภทนี้มีความขาวสว่าง และมีความเรียบของผิวหน้าน้อยกว่ากระดาษเคลือบผิว ดังนั้นคุณภาพของสีและความคมชัดของงานพิมพ์จึงดีน้อยกว่างานพิมพ์บนกระดาษเคลือบผิว

กระดาษไม่เคลือบผิวมีราคาถูก จึงเหมาะสำหรับพิมพ์งานที่ต้องการต้นทุนต่ำ และกระดาษบางชนิดก็ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน เช่น กระดาษปรีท์ ส่วนกระดาษปอนด์มีเนื้อกระดาษเป็นสีขาว จึงนิยมใช้เป็นกระดาษพิมพ์เขียน พิมพ์สิ่งพิมพ์ทั่วไป ส่วนกระดาษการ์ดมีความหนากว่าจึงใช้พิมพ์ปกหนังสือ ไปสเตอร์ เป็นต้น

2.13 ระบบการพิมพ์ที่ใช้ในการผลิตหนังสือ

ระบบการพิมพ์ที่ใช้ในการผลิตหนังสือในปัจจุบันมีหลายระบบ ได้แก่

2.13.1 การพิมพ์หุ่น

การพิมพ์วิธีนี้เป็นการพิมพ์ที่ใช้ตัวพิมพ์เรียงพิมพ์ โดยมีหลักการว่าส่วนที่พิมพ์นั้นมีระดับสูงกว่าส่วนที่พิมพ์ เมื่อเอาหมึกทาตัวพิมพ์และใช้แรงกดพิมพ์กดกระดาษลงบนตัวพิมพ์ หมึกก็จะเกาะติดตัวพิมพ์ ทำให้ได้สิ่งพิมพ์ตามต้องการ การพิมพ์ระบบนี้ ตัวพิมพ์และแม่พิมพ์จะมีลักษณะภาพกลับขวาเป็นซ้ายเหมือนที่เห็นในกระจก แต่เมื่อพิมพ์ลงบนแผ่นกระดาษแล้ว ฎัจะเป็นภาพถูกต้องเหมือนต้นฉบับ ระบบการพิมพ์หุ่นเป็นระบบที่ใช้ผลิตหนังสือมาเป็นระยะเวลานาน แต่ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาระบบการพิมพ์หุ่นให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงได้มีการนำเข้ามาแทนระบบการพิมพ์หุ่น ทำให้ระบบการพิมพ์หุ่นหมดความสำคัญลงไป การพิมพ์หุ่นจึงใช้ในการพิมพ์หนังสือน้อยลงตามลำดับ และใช้พิมพ์หนังสือปลืดย่อยไม่มากนัก

2.13.2 การพิมพ์ออฟเซต

เป็นการพิมพ์ระบบพื้นราบ แผ่นแม่พิมพ์ออฟเซตส่วนที่ใช้พิมพ์ และส่วนที่ไม่ใช้พิมพ์จะราบเสมอกันหมด แต่ด้วยเทคนิควิธีการทำแม่พิมพ์ ทำให้ผิวแม่พิมพ์ส่วนที่เป็นภาพหรือตัวหนังสือ อันเป็นส่วนที่จะต้องพิมพ์รับหมึก และผิวส่วนที่ไม่พิมพ์รับน้ำและไม่รับหมึก ในการพิมพ์นั้น มีระบบทาน้ำลงบนแม่พิมพ์ก่อน น้ำจะเกาะอยู่บนผิวแม่พิมพ์ส่วนที่ไม่พิมพ์ และเมื่อทาหมึกลงบนแม่พิมพ์ หมึกออฟเซตเป็นหมึกที่มีส่วนผสมของน้ำมันหรือไขมัน น้ำมันและน้ำจะไม่ผสมกัน ส่วนที่มิน้ำเกาะซึ่งเป็นส่วนที่ไม่พิมพ์ก็จะไม่มีหมึกเกาะ แม่พิมพ์ออฟเซตจะมีภาพและตัวหนังสือเช่นเดียวกับต้นฉบับ ในการพิมพ์นั้นแม่พิมพ์จะนำหมึกที่เกาะบนแม่พิมพ์ไปถ่ายทอดลงบนแผ่นยางก่อน และแผ่นยางจะถ่ายทอดหมึกลงพิมพ์บนกระดาษอีกทีหนึ่ง จะทำให้ถ่ายทอดหมึกติดบนผิวกระดาษได้นุ่มนวลกว่าระบบการพิมพ์แบบหุ่น ในปัจจุบันนี้ระบบการพิมพ์ออฟเซตเป็นระบบที่ใช้ในการผลิตหนังสือแพร่หลายกว่าระบบอื่นๆ และนำมาใช้ทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือเล่ม

2.13.3 การพิมพ์ระบบการพิมพ์พื้นลึก หรือ กราวิัวร์

เป็นระบบการพิมพ์ที่ส่วนพิมพ์จะถูกแกะเป็นร่องลึกลงไปจากระดับผิวของแม่พิมพ์ เมื่อเอาหมึกทาบนแม่พิมพ์ หมึกก็จะจมอยู่ในร่องที่ถูกแกะลึกลงไปนั้น ในการพิมพ์ หมึกที่เกาะอยู่บนผิวของแม่พิมพ์จะถูกเช็ดออกหมดเมื่อนำกระดาษออกมา การพิมพ์ด้วยระบบนี้ แม่พิมพ์มีความทนทานมาก สามารถพิมพ์ได้มากกว่าการพิมพ์ระบบอื่น และคุณภาพของสิ่งพิมพ์ดีมาก ปัจจุบันการพิมพ์ระบบนี้ในประเทศไทย ใช้พิมพ์เฉพาะหีบห่อสินค้าและธนบัตร ยังไม่ได้นำมาใช้ในการผลิตหนังสือ เพราะปริมาณหนังสือแต่ละรายการที่ผลิตกันยังมีปริมาณไม่สูงพอที่จะพิมพ์ในระบบนี้

2.13.4 การพิมพ์อัดสำเนา หรือที่เรียกกันทั่วไปว่าการพิมพ์โรเนียว

คือ การพิมพ์ปรุไซ (mimeograph) เป็นการพิมพ์ระบบการพิมพ์พื้นปรุ ตัวแม่พิมพ์เป็นแผ่นกระดาษไข ซึ่งเป็นกระดาษที่มีเยื่อกระดาษเคลือบด้วยไข เมื่อใช้พิมพ์ดีดตีพิมพ์ตัวอักษรลงบนแผ่นไข หรือใช้โลหะแหลมขูดขีดเป็นเส้นเป็นภาพ ก็จะทำให้ไขที่เคลือบส่วนนั้นแตกเป็นรอยขึ้น เมื่อใช้หมึกทาทางด้านหนึ่งของแผ่นกระดาษไข หมึกก็จะทะลุตามรอยปรุบนกระดาษลงไปเกาะบนกระดาษที่พิมพ์ ซึ่งตั้งรอรับอยู่อีกด้านหนึ่งของแผ่นกระดาษไข ระบบการพิมพ์วิธีนี้คุณภาพในการพิมพ์พอใช้ได้ แต่ไม่ดีเท่ากับการพิมพ์ที่กล่าวมาในตอนต้น และพิมพ์เป็นปริมาณมากไม่ได้ เพราะแม่พิมพ์ไม่ทนทานจึงใช้ในงานพิมพ์หนังสือที่ปริมาณไม่มาก มักมีจำนวนพิมพ์ครั้งหนึ่งๆ เป็นจำนวนร้อยเท่านั้น

2.13.5 การพิมพ์ด้วยแสง

เป็นระบบการพิมพ์ไม่สัมผัส คือ ไม่ต้องมีแรงกดพิมพ์ระหว่างพิมพ์ การพิมพ์ในระบบนี้ได้พัฒนาไปด้วยความรวดเร็ว เช่น เครื่องถ่ายเอกสารชนิดต่างๆ ซึ่งได้มีการผลิตออกมามากมายหลายแบบในปัจจุบัน ตลอดจนการพิมพ์ด้วยระบบแสงเลเซอร์ ซึ่งเป็นระบบการพิมพ์ที่ใช้แสงสร้างคุณสมบัติบนผิวกระดาษ ให้จุดที่ต้องการพิมพ์รับผงหมึกให้ผงหมึกเกาะติดกระดาษ และจุดที่ไม่ต้องการพิมพ์ผงหมึกจะไม่เกาะ เมื่อผ่านความร้อนผงหมึกจะละลายเกาะติดบนผิวกระดาษ เครื่องถ่ายเอกสารมีการปรับปรุงให้สามารถตั้งกำหนดจำนวนแผ่นเอกสารออกมามากแผ่นได้ จึงสามารถนำมาใช้ในการผลิตหนังสือได้ แต่เหมาะสำหรับการพิมพ์หนังสือเป็นจำนวนน้อยเท่านั้น เพราะความรวดเร็วในการผลิตสู่ระบบวิธีพิมพ์ที่อาศัยแรงกดพิมพ์ไม่ได้ และค่าใช้จ่ายในการพิมพ์สำหรับการพิมพ์เป็นจำนวนมากก็ไม่ประหยัดขึ้น จึงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงเมื่อเปรียบเทียบกับ การพิมพ์ที่ใช้แรงกดพิมพ์ ปัจจุบันได้มีการพัฒนาการเรียงพิมพ์ในระบบการเรียงพิมพ์ด้วยแสง ด้วย

การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบ ทำให้สามารถป้อนข้อมูลเนื้อความที่เรียงพิมพ์และภาพเข้าไปในส่วนเก็บข้อมูลของคอมพิวเตอร์ จากนั้นสามารถเรียกภาพและตัวหนังสือที่เรียงพิมพ์เรียบร้อยแล้ว โดยจะเลือกให้เรียงพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์แบบใดก็ได้ตามที่ป้อนเอาไว้ในคอมพิวเตอร์ สามารถจัดให้ภาพและตัวหนังสือเข้ามาประกอบกันเป็นหน้าหนังสือตามที่ต้องการบนจอภาพ ซึ่งจะสามารถจัดหน้าหนังสือได้ตามที่ผู้ออกแบบหน้าหนังสือต้องการ และสามารถสั่งให้เครื่องนั้นพิมพ์ออกมาเป็นหน้าหนังสือตามที่จัดไว้บนจอภาพ ทำให้พิมพ์หนังสือได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ระบบนี้เรียกว่าระบบจัดพิมพ์ตั้งโต๊ะ ระบบการจัดพิมพ์แบบนี้ตัดขั้นตอนก่อนพิมพ์ไปได้มาก การจัดวางหน้า การเข้าหน้าหนังสือ ทำได้รวดเร็วตัดขั้นตอนการทำแม่พิมพ์ออกไป แต่ยังมีจุดอ่อนอยู่ที่ขอบเขต การสร้างแบบตัวพิมพ์ยังมีขอบเขตจำกัด คุณภาพตัวอักษรที่เรียงยังคงคมชัดไม่เท่าการเรียงพิมพ์ด้วยวิธีที่ใช้อยู่เดิม และในด้านความเร็วก็ยังไม่อาจพิมพ์ให้ได้เร็วได้เท่ากับแทนพิมพ์โดยทั่วไป ระบบการพิมพ์ตั้งโต๊ะจึงเหมาะสำหรับงานพิมพ์ที่ไม่ต้องการคุณภาพสูงมากนัก และปริมาณงานพิมพ์ไม่มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลกลุ่มต่างๆ ในกรุงเทพฯ

3.1 บทสัมภาษณ์พนักงานออฟฟิศ

“ปัจจุบันที่พอลใจกับงานที่ทำอยู่ ความคิดที่จะทำงานอย่างนั้น ไม่เคยมีอยู่ในหัวเลย แต่ไม่ได้หมายความว่าเรารังเกียจพวกที่ทำงานแบบนี้ละ เราเข้าใจว่าเค้าต้องมีเหตุผลที่เลือกทำอย่างนั้น แต่สำหรับตัวเราเอง เราคิดว่ามันเป็นงานที่ไม่ยั่งยืน พอแก่ตัวไปจะให้เราทำอาชีพนี้ก็ได้แล้ว อีกอย่าง สังคมไทยยังยอมรับเรื่องแบบนี้ไม่ค่อยได้ ถึงเราจะบอกว่าเราไม่รังเกียจก็เถอะ แต่ก็ทนไม่ได้นะถ้าเกิดเราทำอาชีพนี้แล้วต้องถูกคนอื่นดูถูก”

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงทำงานกลางคืน

ผู้หญิงทำงานกลางคืน กลายเป็นประเด็นทางสังคมอีกครั้ง นับตั้งแต่ข่าวของเจ้าพ่ออ่าง อานน้ำออกมาเปิดเผยเรื่องการรับส่วยจากรูทกิจของเขา วิถีชีวิตของพวกเธอเป็นอย่างไรบ้างในท่ามกลางกระแสสังคมวันนี้

หญิงบริการมีกี่แบบ

คุณชววิทย์ในฐานะผู้ที่คลุกคลีกับธุรกิจนี้ เขาแบ่งประเภทของผู้หญิงบริการว่ามี 3 แบบ

- 1.แผนโบราณ หมายถึง พนักงานนวด ที่ผู้ชายมักจะนึกถึงก็เฉพาะตอนปวดเมื่อยเท่านั้น
- 2.แผนปัจจุบัน หมายถึง พนักงานนวดในตู้กระจก เปรียบได้กับแฮมเบอร์เกอร์ที่จะรับประทานได้ทันที
- 3.แผนอนาคต พนักงานกลุ่มนี้จะไม่ยอมให้ถูกค้าปิดการขบเคี้ยว ดังนั้น จึงต้องใช้กลยุทธ์ต่างๆ ยึดมือให้ลูกค้ากลับมา

สังคมสาวกลางคืน

จากการพูดคุยกับสาวบริการ มีทั้งอวบอบนวด สาวครึ่ง และสาวไซด์ไลน์ ทุกคนมีพื้นฐานใกล้เคียงกันมาก คือมีพื้นเพมาจากต่างจังหวัด ฐานะไม่ดี การศึกษาน้อย และเป็นหัวเรือใหญ่ของครอบครัว นอกจากนี้กฎทองของสาวประเภทนี้ก็คือ "ต้องห้ามใจไม่ให้หลงรักลูกค้า ไม่เช่นนั้นจะออกหัก เพราะจะหาผู้ชายที่โหนมจริงใจกับเราจริงๆ" กฎอีกข้อหนึ่งคือ เงินที่ได้มาห้ามนำไปทำสองอย่าง คือเลี้ยงผู้ชาย และเล่นการพนัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจนนี่ สาวเพื่อนคุยในไนท์คลับย่านวิภาวดีรังสิต บอกว่า ทำงานมา 8 ปีแล้ว ทำให้เธอมีกิจกรรมหลังเลิกงานและมีสังคมเพื่อนฝูงมากมาย ซึ่งแยกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ 1.พอเลิกงานก็ไปจ่ายตลาด เพราะยังโสด ซึ่งก็คือกลุ่มพวกเธอนั่นเอง 2.กลุ่มที่มีลูกค้าเลี้ยงดู "กลุ่มนี้มักจะหาสิ่งเติมเต็มให้กับชีวิตหลังเลิกงาน โดยไปเที่ยว "บาร์ไฮส" ย่านสุทธิสาร ซึ่งจะมีหนุ่มๆ ขยับบริการ เพราะต้องการความรักและอบอุ่น การไปใช้บริการผู้ชายของผู้หญิงกลุ่มนี้ไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ในระดับลึกซึ่งเสมอไป บางครั้งก็แค่ไปหาเพื่อนคุย ไปดื่มและ ไปปรับพิ้งคำปลอบโยนเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย เช่นเดียวกับที่เธอ ได้ทำหน้าที่ของเธอกับผู้ชายคนอื่นๆ

ชีวิตสาว ไซค์ไลน์

ลินดา มีอาชีพหลักคือธุรกิจร้านเสื้อผ้าเล็กๆ และบางครั้งก็เปิดท้ายขายของ เธอจะแต่งตัวออกจากออฟฟิศธรรมดาที่สุด คือเสื้อยืด กางเกงยีนส์ และรองเท้าผ้าใบ พอมาถึงสถานบริการสุดหรูย่านรัชดาที่เธอทำงานอยู่ เธอก็จะจัดการแปลงโฉมด้วยการเข้าร้านเสริมสวยครบวงจร ตั้งแต่ทรีตเมนต์หน้า ทรีตเมนต์ตัว ชัดผิว ทำผม ฯลฯ สองชั่วโมงผ่านไป ลินดาอยู่ในชุดซี-ทรูตีดำ เปิดหลังดูเขี้ยววน เธอสวมชั้นในแบบจีสตรีง ทำให้สัดส่วนที่แท้จริงดูน่ามองในท่ามกลางแสงไฟสลัว เธอเดินกรูยกรายอยู่ในคลับหรู โดยไม่ต้องนั่งในตู้เนื่องจากเป็นพนักงานไม่ประจำนั่นเอง เธอให้เหตุผลว่า ที่ต้องมาทำงานแบบนี้เพราะงานหลักต้องหมุนเงินงานแบบนี้จึงช่วยเธอได้มาก ก่อนที่ทำงานแบบนี้ก็คิดแต่ว่าอยากได้เงิน อยากให้ครอบครัวสบาย โดยไม่ต้องไปโกงใคร และเป็นงานที่เราเต็มใจทำ ถ้าทำให้ลูกค้ามีความสุขได้ เราก็สบายไปด้วย

ปากหวานเข้าไว้

เพลินจันทร์ พนักงานอาบอบนวดในสถานบริการสุดหรูย่านรัชดาภิเษก อยู่ในชุดบิกินีลายเสือเผยเนินอกอวบอ้อม เธอเป็นสาวเหนือวัย 25 เดินทางเข้ามาที่สถานบริการแห่งนี้เพื่อของานทำ เธอแต่งงานตั้งแต่อายุ 21 ปี แต่แยกทางกับสามีเมื่อต้นปีนี่เอง "งานไม่สบายหรอก ใครก็ไม่รู้ แต่ต้องคอยเอาอกเอาใจสารพัด แต่ก็ต้องทำ เพราะจะไปทำงานที่ไหนรายได้มากกว่านี้ ซึ่งกว่าจะได้มาก็ต้องขยัน รู้จักพัฒนาตนเอง และอดทน" เทคนิคในการมกใจลูกค้า เธอบอกว่าปากหวานเข้าไว้ ไม้ไปเรื่อย สรรเสริญเยินยอ เพราะทุกคนชอบมากกว่าดี ทำอย่างไรก็ได้ให้ลูกค้าชอบ และมีความสุข ซึ่งเราจะรู้เองโดยอัตโนมัติ พอลูกค้ามาก็พูดเป็นกันเอง เลิกที่จะทำงานนี้แล้ว ก็ต้องรู้วิธีว่าทำอะไรจึงจะรุ่ง เธอวางแผนว่าจะทำงานนี้ต่ออีก 3 ปี เพราะคิดว่าคงปลูกบ้านเรียบร้อยแล้ว ตอนนี้เธอเพิ่งซื้อรถยนต์โตโยต้าอัลติส และกำลังผ่อนอยู่

สาวนักบุญ

ราตรี สาววัย 24 พนักงานอาบอบนวดอีกคน เธอเชื่อว่าทำงานแบบนี้แล้วได้บุญ เพราะได้ช่วยเหลือคนโดยเฉพาะด้านจิตใจ "ลูกค้าส่วนใหญ่มีปัญหาความเครียดจากทั้งที่ทำงานและ

ครอบครัวเขาถึงมาหาเรา หน้าที่เราก็คือต้องนวด และเป็นเพื่อนคุย จะถามเขาว่าทำไมมีปัญหาอะไร
 เล่าให้หนูฟังเถอะ หนูไม่เล่าต่อหรือก พี่เขาก็เล่า เขาบอกว่าเขาหงุดหงิด ไม่อยากกลับบ้าน"
 ราวครึ่งบริการลูกค้าเฉลี่ยวันละ 3 คน หน้าที่ของเธอคือพนักงานนวด และอาบน้ำให้ลูกค้า แต่กรณีนี้
 มากกว่านั้นก็ขึ้นอยู่กับความพอใจของเธอ บางทีนัดทานข้าว ไปช้อปปิ้ง ไปเที่ยว มีบางคนเสนอจะ
 เลี้ยงดูเลย มีเงินเดือนประจำให้ แต่ชอบแบบนี้มากกว่า เพราะเลือกได้ และมีอิสระดี
 นี่คือภาพชีวิตบางส่วนของผู้หญิงกลุ่มนี้ ซึ่งเป็นอีกด้านหนึ่งของสังคมกรุงเทพฯ ในเวลานี้

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการอาชีพค้าขายหอบเร่ แผงลอย

ใครว่าแม่ค้าไม่เสียภาษี แต่เสียภาษีให้กับมาเพียงวันละ 20-30 บาทเป็นค่ากวาดขยะ(ทั้งๆที่
 ขายเสร็จแล้วต้องกวาดเอง) และเสียภาษีอย่างน้อยเดือนละ 500 บาท (เป็นค่าปิดคาให้มองไม่เห็น)
 ไหนยังค่าเช่าหน้าร้านอีก 2000-3000 บาท หรือแม่แต่ริมถนนก็มีเจ้าของที่ อย่างน้อยก็เดือนละ 3000
 บาท คุณลองคิดดูซิว่าเดือนๆ หนึ่ง แม่ค้าจะต้องจ่ายเป็นเงินเท่าไร? ถึงจะเป็นเงินที่ไม่ได้เข้าหลวง
 เหมือนพวกทำงานกินเงินเดือน แต่ก็จำเป็นต้องจ่ายเพราะถ้าไม่จ่ายก็ไม่มีที่ทำมาหากิน ไม่มี
 สวัสดิการ ไม่มีบำนาญบำนาญ เจ็บป่วยต้องจ่ายเอง คุณว่าพวกเขาจะกะหร่านำราคาขาย ขอถามสักนิด
 เถอะว่า พวกคุณไม่เคยซื้อของจากพวกเขาเลยหรือไง หรือว่าเงินไปซื้อของตามห้างได้ทุกวัน
 คุณเคยคิดกันบ้างไหมว่าสมัยพ่อแม่ของพวกคุณ หรือไม่กี่ปู่ย่าตายายของคุณเคยทำอาชีพ
 อะไรมาก่อนถึงได้ถูกเหยียดขามพวกแม่ค้าหอบเร่ เพราะถึงยังไงคนชนชั้นนี้ก็ทำงานสุจริตมิได้ไป
 ทำให้ใครถึงกับตาย เพราะคนรวยอย่างพวกคุณยังงี้ก็มึงงานทำมีความรู้แต่คนที่ความรู้น้อยอย่าง
 แม่ค้าตาดำๆ ที่ไม่รู้จะหาทางออกจากทางใดได้นั้นก็มีอยู่อย่างเดียวกับที่เขาจะดำเนินชีวิตกันได้ดีคือการ
 ค้าขายเพื่อไม่ให้ตัวเองและครอบครัวอดตาย คุณจะนึกบ้างไหมว่าพ่อแม่คุณทำงานอะไรถึงได้เงิน
 ถ้าไม่ค้าขาย ไม่ชนชั้นไหนก็ตามก็ต้องขายสินค้าให้กับคนชนชั้นเดียวกัน ซึ่งมันจะต่างอะไรกับ
 แม่ค้ายากจนตาดำๆ สิ่งที่พวกคุณคิดว่าแม่ค้าทำความเดือดร้อนนั้น คุณมีปัญหาเรื่องเค้าไหมพวก
 คุณก็ไม่มีปัญหาเรื่องพวกเค้าและถ้าหากย้อนเวลาไปได้พวกเค้าคงอยากเรียนสูงๆ คงไม่ต้องการให้
 ใครมาไล่เขาแบบหมูแบบหมาอย่างนี้หรือก คนเราก็มึ่หัวใจไม่ใช่ที่ระบายนามณ์ของสังคมหรือก
 นะคะ คนทุกคนต้องมีเหตุผลกันทั้งนั้น การขายของนั้นแม่ค้าก็ต้องเจ็บปวดจากการโดนเทศกิจบาง
 คนไล่แบบหมูแบบหมามากก็พอแล้ว พวกคุณเห็นแม่ค้าเป็นอะไร คุณก็ต้องการของถูกกันทั้งนั้น
 แม่ค้าก็ขายของตามที่เขาซื้อมาเพื่อเก็งกำไรบาทสองบาทตามสถานะที่เขาจะอยู่ในชีวิตประจำวัน
 เขาก็ต้องจ่ายค่าน้ำค่าไฟ ค่าดูแลลูก ค่าเทอมลูก คุณคิดว่าเขาขายของกันได้กำไรมากมายนักหรือคะ
 ถ้าพวกคุณไม่ได้มาเป็นแม่ค้าตาดำๆอย่างพวกเราคุณก็ต้องบอกได้ว่ากะหร่านำราคาขาย แต่ในทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลับไปกันฉันอยากจะบอกพวกคุณทุกคนในประเทศไทยที่ยังขอเงินพ่อแม่ใช้อยู่ นั่น คุณจะทำ
 ปริญญาตรีหรือทำงานเองก็ตาม รู้สึกถึงการหนเงินอย่างลำบากบ้างไหมละคะ คุณก็ต้องรู้สึกเหนื่อย
 เหมือนกันกว่าจะครบ1เดือนที่ได้มาและต้องหักภาษี แต่แม่ค้านั้นเสียทั้งค่าปรับในวันคือวันและ
 ไหนจะเสียอีกว่าขาดทุนขนาดไหน แต่พวกคุณก็ต้องการของถูกแล้วคุณจะมาว่าพ่อแม่ค้านอีก
 เหนอะคะ สังคมไทยจะดูถูกกันเกินไปไหมคะ การที่เกิดเหตุการณ์ในจุดๆ เดียวนั้นมันทำให้หลาย
 คนที่ไม่รู้เรื่อง ไม่เกี่ยวข้อง และในส่วนใหญ่ไม่เคยมีปัญหาและรักกันอยู่เดิมนั้น ต้องคอยหวาดระแวง
 และถ้าคนที่ให้ความเห็นอย่างเช่นสั่งปิดเลข เกะกะ รำคาญ คุณเห็นมันเป็นเรื่องสนุกสำหรับคุณก็
 จริงแต่พ่อแม่ค้านั้นจะอดตาย ไม่มีรายได้แล้วสังคมจะรองรับอะไรได้หรือคะ แล้วลูกค้าที่ซื้อของ
 กับแม่ค้านั้นประจำเขาจะต้องหาแม่ค้ารายใหม่ แม่ค้านั้นก็คงอดตาย คุณคงสะใจกันที่เห็น
 คนจนอย่างพวกเรามีปัญหา ฉันอยากให้คุณที่มีฐานะมารับรู้ถึงความรู้สึกนี้บ้างที่ต้องหนี ต้อง
 ระแวง ต้องกลัวจนเหนื่อยขาดใจอย่างทรมานที่จะ ไม่มีที่ขาย คุณควรเห็นใจนะคะ ไม่ใช่เอานิสัย
 ส่วนตัว เห็นแก่ได้ของพวกคุณมาตัดสินกันเอง

3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการอาชีพเทศกิจ

"บรรดาพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่แผงลอยทั้งหลาย ที่ลูก้าที่สาธารณะ ใช้ที่ทางคนเดินสัญจรมาทำ
 มาค้าขายนั้น ขอมรู้้อยู่แต่ใจแต่แรกแล้วว่าทำผิดกฎหมาย เมื่อทางการอนุ โลม หรือผ่อนผัน ก็ต้อง
 ขอมรับกฎกติกาการยาท ต้องเข้าใจคำว่า "อนุ โลม" หรือ "ผ่อนผัน" ก่อน ซึ่งมีความหมายว่า พวกคุณ
 ยังคงทำผิดกฎหมายอยู่ ทางกรมมีสิทธิระงับได้ตลอดเวลาเมื่อเห็นว่าไม่สมควรอนุ โลมหรือผ่อนผันอีก
 ต่อไป และพวกคุณก็ต้องตระหนกอยู่ทุกเวลาว่า พร้อมที่จะถูกโยกย้ายหรือถูกสั่งระงับ ได้ทุกเมื่อ
 เพราะตลอดเวลาที่คุณทำผิดกฎหมายอยู่ พวกคุณก็เอาเปรียบชาวบ้านมาากแล้ว พวกคุณต้องพร้อม
 ที่จะถูกโยกย้ายหรือถูกระงับ นี่คือกติกาที่พวกคุณต้องขอมรับ ไม่ใช่ว่าพอถูกระงับก็มาไวยวายว่า
 แล้วจะให้ไปทำมาหากินที่ไหน ก็อยากถามเหมือนกันว่า ก่อนหน้านั้นคุณทำมาหากินอย่างไรที่ไม่ขัด
 ต่อกฎหมาย ก็กลับ ไปทำอย่างนั้น คำว่า "อนุ โลม" หรือ "ผ่อนผัน" ก็คืออนุญาตให้ทำได้โดยมีเงื่อนไข
 เวลา

ผมเองก็มีห้องแถวทำการค้า วันดีคืนดี มีแม่ค้ามาขอตั้งขายผลไม้หน้าร้าน ด้วยความเห็นอก
 เห็นใจ เราก็อนุญาต แม้จะบังหน้าร้านไปบ้าง แต่ก็ไม่ได้เดือดร้อนเพราะไม่กระทบการค้าของผม
 เท่าไรหรอก เพียงแต่บอกไปว่าถ้าเทศบาลไม่อนุญาต คุณก็ต้องไป ปรากฏว่าหลังจากปิดหลักทำมา
 ค้าขายเป็นแรมเดือน แรมปี พวกนี้ไม่ยอมไปไหน แลผมยังมบอกผมอีกว่า ที่ของเขาที่ขายอยู่หน้า
 ร้านผมเวลานี้ สามารถขายสิทธิต่อได้เป็นแสน เพราะฉะนั้นถ้าเทศบาลมาไล่ ก็ต้องชด ใช้ค่าสูญเสีย

สิทธิ์นี้แก่เขา .... อย่างนี้คุณลองไตร่ตรองดูว่าเป็นพวกเขาเปรียบสังคมแค่ไหน

3.5 ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กขายพวงมาลัย

“คนเราไม่สามารถเลือกเกิดได้” คำกล่าวนี้เป็นจริงเสมอ โดยเฉพาะกับเด็กหนุ่มคนนี้ ซึ่งชีวิตของเขานอกจากจะไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบแล้ว ยังต้องเดินหาพวงมาลัยขาย คิดเป็นระยะทางที่ตกวันละหลายกิโลฯ เพื่อหาเงินเลี้ยงปากท้องคนในครอบครัว

ไม่ว่าทุกวันนี้สังคมไทยจะเจริญก้าวหน้าสักเพียงใด แต่ยังคงมีอาชีพหนึ่งที่เรพบเห็นอยู่เสมอ นั่นคืออาชีพขายพวงมาลัย ส่วนใหญ่กลุ่มคนที่ประกอบอาชีพนี้มักจะเป็นเยาวชน ตั้งแต่วัยเพียง ๕-๖ ขวบจนกระทั่งถึงหนุ่มสาว บางคนเริ่มเดินขายพวงมาลัยตั้งแต่เด็กจนโตเป็นวัยรุ่นก็มี หรือบางครั้งอาจพบเห็นในลักษณะที่เป็นกิจการเล็กๆ ในครอบครัว คือพ่อแม่จะนั่งร้อยดอกไม้อยู่ใต้สะพาน แล้วให้ลูกๆ ออกเดินขายตามสี่แยกไฟแดง โดยเฉพาะในบริเวณที่มีการจราจรคับคั่ง

ทุกครั้งที่สัญญาณไฟจราจรเปลี่ยนเป็นสีแดง เด็กๆ เหล่านี้จะรีบกระโดดลงมาจากบนเส้นทางเดินรถและเดินพวงมาลัยเพื่อเสนอขายให้แก่ผู้ขับขี่รถยนต์ยานพาหนะ ขณะเดินผ่านรถแต่ละคัน เด็กๆ จะหยุดยืนอยู่ข้างรถ ยกมือไหว้เพื่อขอความเห็นใจจากคนขับ ซึ่งบางครั้งก็ได้ผล กระจกหน้าต่างรถค่อยๆ เลื่อนต่ำลง พร้อมกับที่เด็กน้อยรีบยื่นพวงมาลัยส่งให้เพื่อแลกกับเงินจำนวนหนึ่ง ทว่าหลายครั้งผู้ที่นั่งอยู่ในรถก็อาจทำเป็นนั่งเฉยราวกับเด็กน้อยนั้น ไม่มีตัวตน หน้าซ้ำบางรายยังไล่ตะเพิดให้ออกไปไกลๆ เพราะเกรงว่าเด็กเหล่านี้จะทำให้รถสกปรก หรือแอบขูดขีดรถให้เป็นรอย

เหตุการณ์เช่นนี้ถือเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นกับเด็กขายพวงมาลัยทุกคน รวมทั้งพลากรหรือเต้าเด็กหนุ่มรูปร่างสันทนต์วัย ๑๘ ปี เต้าเล่าให้ฟังอย่างคล่องแคล่วเป็นกันเองว่าเริ่มขายพวงมาลัยมาเกือบสิบปีแล้ว ก่อนจะมาขายที่ห้าแยกลาดพร้าวเช่นทุกวันนี้ เขาเคยเดินขายมาหลายท้องที่ เช่น ดินแดง สุทธิสาร พัฒนาการ รวมถึงแถบศรีนครินทร์ แต่ขายไม่ดีนัก จึงตัดสินใจย้ายมาที่นี่

เต้าพูดถึงครอบครัวคร่าวๆ ว่า พ่อกับแม่แยกทางกันตั้งแต่เขายังเล็ก ตอนนี้อยู่กับแม่น้องชาย และแฟนสาวของเขา แม่ของเต้าคืออาชีพขายพวงมาลัยมานานแล้ว จึงไม่น่าแปลกใจว่าเหตุใดเต้าจึงเลือกทำอาชีพนี้ “แม่ผมขายพวงมาลัยมานานแล้ว ขายมาตั้งแต่ต้นเลย นู่น...ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยายังไม่แตกโน่น” เด็กหนุ่มกล่าวติดตลก

ทุกวันจันทร์ถึงวันเสาร์ ราว ๗ โมงเช้า แม่ของเต้าจะไปซื้อดอกไม้จากปากคลองตลาด เมื่อแม่หอบหิ้วของกลับมาถึงบ้าน ทุกคนก็จะช่วยกันร้อยดอกไม้จนเสร็จ จากนั้นสัก ๑๐ โมงกว่า เต้า

แฟนสาว และน้องชายวัย ๑๐ ขวบ ก็จะนั่งมอเตอร์ไซค์ออกจากบ้านมาขายพวงมาลัยด้วยกันที่สี่แยก โดยออกเดินขายไปเรื่อยๆ แม้ในช่วงเที่ยงที่แดดกำลังร้อนเปรี้ยง “ช่วงเที่ยงถ้าไม่ค่อยมีรถหรือขายไม่ได้ ก็จับกลุ่มนั่งเล่นกันบ้าง แล้วค่อยลงไปขายต่อ แต่บางที่แดดร้อนจัดๆ คนเขาสงสารก็ช่วยซื้อ บ้างวันไหนฟ้าครึ้มฝนตกนะ ยิ่งต้องเดินขายเลย เพราะพอเขาเห็นเราเดินขาย เขาสงสารก็จะรีบเรียก”

เต๋ออธิบายให้ฟังว่าสภาพภูมิอากาศก็มีผลต่ออาชีพของเขาเช่นกัน

ย้อนไปเมื่อสมัยเกือบ ๑๐ ปีก่อนซึ่งเต๋อยังเรียนหนังสืออยู่แถวลาดกระบัง หลังเลิกเรียน ประมาณ ๔-๕ โมง เต๋อจะกลับบ้านมาช่วยแม่ขายพวงมาลัย เด็กหนุ่มเล่าว่า ตอนนั้นเขาไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย กลับสนุกด้วยซ้ำ เพราะสมัยก่อนแถบห้าแยกลาดพร้าวจะมีเด็กๆ มาขายพวงมาลัยกันเกือบ ๕๐ คน เลยเหมือนมาเล่นสนุกสนามเฮฮากันตรงไฟแดงมากกว่า และจะเดินขายถึงห้าทุ่มเที่ยงคืนจึงจะกลับบ้าน ชีวิตในวัยเด็กของเต๋อเป็นเช่นนี้ทุกวัน จนเต๋อเรียนจบชั้น ม. ๑ และตัดสินใจลาออก เพราะขี้เกียจเรียน ประกอบกับที่บ้านไม่มีเงินส่งเสีย ตั้งแต่นั้นมาเต๋อจึงได้ช่วยแม่ทำงานเต็มวัน แต่ทุกวันนี้เต๋อบอกว่าไม่รู้สึกสนุกอย่างเมื่อตอนเป็นเด็ก “...ตอนเด็กๆ มาขายไม่ได้รู้สึกอะไร ชอบมากเหมือนมาเล่นสนุก มีเงินเก็บ มีเงินกิน แต่ตอนนี้เราโตขึ้นก็ไม่ค่อยได้เล่นกัน เมื่อก่อนเดินขายห้าทุ่มเที่ยงคืนก็กลับบ้าน เคี้ยวนี้ก็เดินไปเรื่อยๆ ของหมดเมื่อไหร่ค่อยกลับ”

เมื่อถามว่ารู้สึกอขายหรือไม่ที่ค้อมมาเดินขายพวงมาลัยกลางสี่แยก เต๋อตอบพลางหัวเราะเบาๆ “อขายครับ ทุกวันนี้ก็ยังอขายอยู่ ช่วงลงขายตอนเช้าจะอขายคนบนรถเมล์เวลาที่เขามองลงมา ต้องเดินขายไปสักพักถึงจะชิน แล้วจะเฉยๆ ไม่ค่อยอขาย” เป็นคำตอบที่น่าประหลาดใจอยู่ไม่น้อย เพราะแม้ว่าเต๋อจะขายพวงมาลัยมานานเกือบ ๑๐ ปี แต่ทุกครั้งเขายังคงมีความรู้สึกเช่นนี้อยู่ เช่นเดียวกับน้องชายซึ่งนั่งข้างๆ และคอยพยักพริ้วเห็นด้วย

แต่ละวัน เต๋อเดินขายพวงมาลัยนับรอบไม่ถ้วน เขาบอกว่าถ้าจะให้เปรียบอาจเท่ากับระยะทางจากห้าแยกลาดพร้าว ไปจนถึงชลบุรีก็ได้ ที่สำคัญ รองเท้าที่เขาใส่ไม่ใช่รองเท้ากีฬาอย่างดี หากแต่เป็นรองเท้าแตะคู่เก่าซึ่งแผ่นฟองน้ำบางแทบจะติดพื้นถนน ไม่ต้องบอกก็พอคาดเดาได้ว่าเท้าของเด็กหนุ่มจะระบมสักเพียงใด

ปัจจุบันนี้เต๋อเป็นกำลังหลักของครอบครัวในการหารายได้เข้าบ้าน แม่ของเขาจะลงขายก็ต่อเมื่อเต๋อไม่อยู่ เด็กหนุ่มบอกว่า แม่ของเขาลงขายก็จริง แต่จะขายได้สักเท่าไรหรือขายได้บ้างหรือเปล่าเขาก็ไม่แน่ใจ โดยทั่วไป รายได้จากการขายพวงมาลัยตกประมาณวันละ ๑,๐๐๐ กว่าบาท บางวันก็ ๒,๐๐๐ ถ้าคิดเฉพาะกำไรจะได้วันละ ๔๐๐-๕๐๐ บาท เงินที่ได้มาต้องแบ่งไปลงทุนซื้อของมาขายใหม่ในวันต่อไป รวมทั้งยังต้องส่งชำระหนี้สินอีกด้วย

“วันหนึ่งก็ขายอยู่ ๑๐๐ กว่าพวง ถ้าขายไม่หมด ก็ต้องทิ้ง ขายกันวันต่อวัน ถ้าเป็นรถเก๋งที่ดูท่าทางว่าจะรวย จะขายพวงละ ๘๐ บาท ๓ พวง ๒๐๐ ถ้ารถธรรมดาบางทีก็ ๖๐ บาท ๒ พวง ๑๐๐

หรือไม่กี่พวงละ ๔๐ บาท ไม่น้ำมันอน ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นรถแก๊งฮอนด้า ผู้หญิงมักจะซื้อมากกว่าผู้ชาย พวงรถเบนซ์นี่หยัง นานๆ ซื้อมี บางคันเท่านั้นที่ซื้อประจำ เขาจะเปิดกระจกลงมาทักทายเราว่าเป็นใจวันนี้ พวกแก๊งค์ไม่ค่อยซื้อ บางทีซื้อกันแค่คันละพวง หรือขอคู่ก่อน ถ้าที่นี้ไม่ค่อยสวยเขาจะขับรถไปคู่ที่อื่นก่อน ถ้าไม่เจอที่คิดว่าค่อยวนกลับมาซื้อ เพราะถือว่าเขาขับรถอยู่แถวนี้... เงินทั้งหมดจะให้แม่ แต่ถ้าบางทีขายได้เยอะ เกินยอด อาจเก็บไว้ ๑๐๐-๒๐๐ แล้วขอต่างหาก แม่เขาก็รู้ว่าเราจะต้องเม้มเงินเขา บางทีคืนเจอดังค์ที่เราซ่อนไว้ เขาก็ให้”

เงินที่ได้มาในส่วนของเขาใช้สำหรับพาน้องไปเล่นเกม ดิสสนุกเกอร์ ในวันอาทิตย์ซึ่งถือเป็นวันหยุดพักผ่อน สำหรับเทคนิคในการขายให้ได้มากนั้น เต้าบอกว่าสิ่งสำคัญที่สุดคือ การไหว้ เมื่อก่อนเขาก็ไหว้วิธีนี้เป็นประจำ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ไหว้ เพราะ โตแล้ว นัยว่าลูกผู้ชายต้องมีศักดิ์ศรี ฆ่าได้ หายมไม่ได้ ปล่อยเป็นหน้าที่ของน้องชายตัวเล็กให้ไหว้แทน นอกจากนี้เขายังเปิดเผยว่า เด็กชายพวงมาลัยจะถือเค้ดและ โขคลางต่างๆ ด้วย เช่น “ห้ามถามว่าหมดหรือไม่หมด คนขายพวงมาลัยไม่ชอบ อย่างถ้าลงของมาเยอะ เราจะไม่พูดว่าทำไมวันนี้ลงเยอะจัง จะขายกันหมดเทร่อ จะเปลี่ยนมาพูดว่า ทำไมวันนี้ลงมาอย่างนี้ แล้วจะพอขายกันเทร่อ แทน”

เนื่องจากอาชีพของเต้าต้องเดิน ไปมาบนท้องถนนตลอดเวลา อุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดจึงเกิดได้บ่อยครั้ง เรื่องนี้เด็กหนุ่มเล่าว่าต้องมีความระมัดระวังพอสมควร “ปรกติก็รอไฟแดงก่อนเราค่อยลงไป แต่มีครั้งหนึ่งรถยังติดไฟแดงอยู่ ผมเดินขายอยู่กับน้อง ไม่ทันมองว่ามีมอเตอร์ไซค์วิ่งเลาะมาตามทาง เขาก็ไม่เห็นเราเหมือนกัน เลบพุ่งมาชน ผมไม่เป็นไร แต่น้องหงล้ม เป็นแผลเลือดไหลที่ขา แล้วมอเตอร์ไซค์ก็ไปชนรถแก๊งอีกทีหนึ่ง โขคลางที่ก่อนหน้านี้พาน้องไปสะเคาะเคราะห์ เพราะมีพระทักให้ระวัง อาจเจออุบัติเหตุถึงขั้นตาย ก็เลยผ่อนหนักเป็นเบา คนขับก็ไม่เป็นอะไรมาก เขาบอกว่า โห ไอ้น้อง เอ็งเดินไม่คู่ที่เลขนะ ที่ผ่านตรงนี้ทุกวัน ไม่เคยเห็นเอ็งเลข พวกผมก็รีบบอกเขาว่าอะไรที่ พวกผมเดินขายแถวนี้กันประจำ แต่ก็ไม่ได้มีเรื่องอะไรกัน เราเรียกร้องแค่คำรักษาพยาบาลให้น้อง ก็แค่นั้น”

เต้าบอกว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่เด็กชายพวงมาลัยกับผู้ขับขี่ขี่ยวดยานพาหนะ จะต้องมีความระมัดระวังกันบ้าง บางครั้งผู้ขับรถใช้ถนนมองว่าเด็กชายพวงมาลัยน่านำราคาถู ชอบถือ ขัดขวางการจราจร และหลายหน เด็กชายพวงมาลัยก็กลายเป็นเสมือนกระ โถนรองรับอารมณ์ โกรธของคนเหล่านั้น โดยที่ตนไม่รู้ื่อ โหนอเหน่

“เลขเจอแบบค่าเราเลย” เต้าเล่าเหตุการณ์โดยเลียนแบบเสียงตะคอก “เขาใจกระจกแล้วตะโกนเลข บอกว่าไม่เอา โว้ย บางทีทะเลาะกับเมียมาก็มาลงที่เรอ เจออย่างนี้เรอค่ากลับเลย “แล้วก็เคยมีเรื่องถึงขนาดลงจากรถมาต่อยกัน ไอ้พวกที่ทะเลาะกับคนนุ่นคนนี่มา แล้วมาใส่อารมณ์ที่เราพอเรอค่ากลับ ก็ะลงมาต่อย แต่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมี เต็มที่ก็ค่าเรา เราก็ไม่อยากจะเถียงกับเขามากนัก

เพราะเขาก็ถูกค่าเรา เมื่อก่อนเด็กไฟนี่จะแก่นกันมาก พอถูกค่าปุ๊บนะ จะค่าย้อนเลย แล้วพอเขาลงมานะ เด็กขายพวกมาลัยจะมาช่วยกันเต็มเลย ออกมา ๓๐-๔๐ คน จะมารอกันก่อนทีละ ๑๐ คน แล้วที่เหลือก็ตามมา เขาก็รีบขึ้นรถไปเพราะกลัว”

อย่างไรก็ตาม เต๋ายืนยันว่าเด็กขายพวกมาลัยไม่เคยขูดขีดรถตามที่คนทั่วไปคิด เป็นความเข้าใจผิดของเจ้าของรถเอง ลือกันไปบ้าง หรือสื่อบางสื่อเสนอข่าวเกินเลยไปบ้าง “เราไม่เคยขูดหรือขีดรถ โดยมากเป็นข่าวลือ ที่นี่ไม่มีการขูด ที่อื่นก็ไม่มี ใครที่ไหนจะบ้าไปกล้าขูด อย่างบางที่เขาขับไปเฉี่ยวเฉลกับคันอื่นมาแล้วไม่รู้ พอมาถึงไฟแดง เห็นเด็กขายพวกมาลัยไปยืนขายอยู่ข้างรถก็คิดว่าใส่เขา ทีนี้พอเด็กมองหน้าก็คิดว่าเด็กไม่พอใจเลยไปขูดรถเขา ผมว่าถ้าจะมีจริง เต๋ายที่ภายใน ๑,๐๐๐ ไฟ จะมีแค่ไฟเดียว แล้วก็แค่คนเดียวด้วย ที่ผมเคยไปขอเขาลงขายที่อื่นก็ไม่เห็นมีเลยสักทีเดียว”

เด็กหนุ่มให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า เด็กขายพวกมาลัยยังต้องทำมาหากินตามสี่แยกอีกนาน เพราะฉะนั้น ไม่มีใครคิดทำเช่นนั้นแน่ แต่ด้วยข่าวลือเช่นนี้ก็ทำให้อาชีพของเขาเปลี่ยนแปลงจากแต่ก่อนไม่น้อย “เมื่อก่อนจะมีบริการเช็ครถด้วย แต่ตำรวจมาห้าม ขายพวกมาลัยเขาไม่ว่า แต่ห้ามเช็ครถ เพราะส่วนมากชอบมีข่าวว่า เวลาเช็ครถแล้ว พอเขาไม่ให้เงินก็ไปขูดกระจกเขา ขูดสีตัวถังรถ ทั้งที่จริงๆ เราไม่เคยทำ”

เต๋าคูเหมือนไม่ค่อยพอใจการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ มากนัก เด็กหนุ่มบอกว่าพวกที่มามีข่าวมักจะเสนอข่าวผิดพลาด และชอบบิดเบือนความจริง ก่อนหน้านี้เขาก็เจอมากับตัว เต๋าล่าอย่างเจ็บแค้นว่า “เมื่อก่อนเคยมีสถานีโทรทัศน์มาถ่ายทำ มาสัมภาษณ์แม่ผม บันทึกภาพไปด้วย แม่ผมพูดอย่างหนึ่ง แต่ไปลงข่าวผิดเป็นอีกอย่างหนึ่ง บอกว่าเป็นพวกคนเร่ร่อน พาถูกหลานมานั่งรื้อขายพวกมาลัยอยู่ที่นี้ ผมรอให้กลับมาถ่ายใหม่อีกรอบ จะได้ค่าตอบแทนคนเลย ชาวบ้านจะได้รู้ ให้พวกนี้มันเงินฉิบหายวอดให้หมด”

จวบจนทุกวันนี้เต๋ายังคงจดจำเหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นบทเรียน ระยะเวลาจึงระแวงระวังตัวมากขึ้น ไม่ยอมให้ใครมาถ่ายรูปพวกเขา “ที่นี่มีคนมาทำข่าวบ่อย บางทีมาถ่ายรูปตอนกลางคืน เพราะแสงไฟรถยนต์สวยมาก บางทีก็มานั่งวาดภาพ เราจะให้ความร่วมมือกับนักศึกษามากกว่า เพราะรู้ว่าเขาต้องทำรายงานส่งครู แต่ถ้ารู้ว่าแอบถ่ายผมไม่รับประกันชีวิต เพราะเด็กขายพวกมาลัยที่นี่จะพกมีดพกไม้ทุกคน เราไม่ต้องการให้เอาเรื่องของเรามาไปลงเป็นอีกอย่างหนึ่ง” เต๋าคูออกตัวเป็นเชิงปรามไว้ก่อน พร้อมส่ายมือบอกว่า ไม่ว่าจะถ่ายมุมไหน ด้านหลังหรือด้านหน้า เขาจำได้แน่นอนว่าเป็นเด็กขายพวกมาลัยที่นี่หรือไม่

ประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาสอนให้เด็กหนุ่มอย่างเต๋ารู้จักทางหนีทีไล่ดีกว่าแต่ก่อนมากนัก เด็กหนุ่มเล่าถึงอีกเหตุการณ์หนึ่งที่เคยเกิดขึ้นเมื่อเขายังเด็กว่า “เมื่อก่อนตอนอายุประมาณ ๑๓

สมัยที่ยังเชีครด เคยมีคนมาเรียกเก็บเงิน เป็นตำรวจเก็บมาจับตัวเด็กชายพวกมาลัยของเราไป บอกว่ามาจาก สน. วิกาวดี แต่ทำทางลูกลึกลอน ผมเลยไปบอกนายผมที่เป็นสายให้ตำรวจอยู่ที่ สน. ดินแดง มาดูว่าใช่ตำรวจจริงรึเปล่า แล้วพอผมไปเชีครดอยู่ตรงสี่แยกด้านโน้น ก็ตามไปเก็บเงิน เรียกพวกผม หัวละ ๕๐ บาททุกคน ๑๐ คนก็ได้แล้ว ๕๐๐ บาท แล้วเรามีกันอยู่ ๓๐-๔๐ คน ก็ได้เกือบ ๒,๐๐๐ บาท เขานึกอยากจะมาเมื่อไหร่ก็มา โดยจะบอกล่วงหน้าก่อน ๓ วัน ให้หาเงินไว้ให้ ถ้าเราหลบ ครั้งต่อไปก็มาทวงอยู่ดี ที่นี้ลุงผมเขาหมั่น ไล่ ก็เลยเข้าไปถามว่ามึงเป็นตำรวจที่ไหนวะ เขาก็บอกว่า ผมไม่ได้เป็นครับ เลยพาเข้า สน. พหลโยธิน ตอนนั้นหนังสือพิมพ์ลงว่ามีการทำงานบนหลังคน บุคริด เด็กชายพวกมาลัย”

แต่บอกว่าปัจจุบัน ไม่มีเหตุการณ์ทำนองนี้แล้ว และเด็กชายพวกมาลัยก็รู้จักกับตำรวจที่นี้ดี นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยตำรวจอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้รถ ใช้ถนนเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน เช่น เมื่อมีรถเสียจอดอยู่กลางทาง เด็กชายพวกมาลัยแถวนั้นจะลงไปช่วยเข็นรถเข้าข้างทางก่อนเพื่อไม่ให้กีดขวางการจราจร หากมีอุบัติเหตุรถชนกัน ก็จะช่วยโทรฯ เรียกรถพยาบาล หรือรถป้อเด็กตั้งแล้วแต่กรณี ซึ่งนับว่าได้ช่วยเหลือสังคมและช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้อีกทางหนึ่ง

เมื่อถามถึงอนาคตข้างหน้า ดวงตาของเค้าจับจ้องไปยังท้องถนนที่มีรถซึ่งผ่านไปมาอยู่ครู่หนึ่งก่อนจะตอบคำถาม “กำลังคิดว่าจะขายอีกไม่กี่วัน เคียวจะไปทำงานกับเพื่อน ก็กะว่าจะไปหาอย่างอื่นทำบ้าง ไม่คิดจนตรอกอยู่แค่นี้ อยากทำงานอะไรก็ได้ที่ได้เงินวันละ ๒๐๐-๓๐๐ บาทอย่างที่คนอื่น ๆ ทำ เพื่อนมาชวนไปทำงานก่อสร้าง ยกปูน แแบกปูน พูดย่างๆ เป็นกรรมกร จับกัง”

แต่บอกถึงสาเหตุที่คิดจะเปลี่ยนอาชีพต่างๆ ที่รายได้จากการขายพวกมาลัยดูแล้วน่าจะมากกว่า “พูดถึงแล้วพวกมาลัยขายดีกว่า แต่ช่วงนี้ขายไม่ค่อยดี มีเด็กมาขายกันเยอะ แยกไฟแดงที่เรามองๆ คิดว่าไม่น่าจะมีก็มี บางทีคนขับรถเขาก็ซื้อจากไฟนูนมาแล้วเลยไม่ได้มาซื้อที่เรา แล้วเราจะไม่ขายทับกันกัน เลยว่าจะเลิก ไปสักปีสองปีแล้วอาจจะกลับมาใหม่ แต่ถ้างานอื่นทำแล้วเก็บเงินได้เยอะกว่า ก็ทำงานอื่น”

นอกจากเค้าต้องหารายได้เลี้ยงดูแม่แล้ว ตอนนี้เค้ายังต้องรับผิดชอบชีวิตน้อยๆ ที่เหิงลิ้มตา ดูโลกได้ไม่นานอีกด้วย “ผมต้องหาเงินเลี้ยงลูกด้วย ลูกผู้หญิงยังเล็กอยู่ กำลังน่ารัก พอเขาโตขึ้นก็คงต้องใช้เงินเยอะขึ้น ตอนนี้ให้แม่ช่วยเลี้ยง อนาคตก็อยากให้เราเรียนหนังสือสูงๆ ได้ทำงานดีๆ คงไม่ให้เขาขายพวกมาลัย แต่ยังไงก็คงให้ช่วยพ่อแม่ทำงานหาเงินด้วย”

ไม่รู้ว่าจะอนาคตลูกสาวตัวน้อยของเค้าจะไปได้ถึงเพียงไหน เพราะในวันนี้เค้าเองก็ยังไม่มีทิศทางชีวิตที่ชัดเจน ไหนจะยังภาระอันหนักอึ้งที่ต้องแบกรับอีก “น้องผมก็ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่ตอนนี้เขาอยากเรียนเพราะรู้สึกว่ามันเหนื่อยมาก แล้วก็อยากมีเพื่อน ผมก็ว่าจะเรียนต่อ แต่ต้องช่วยแม่ใช้หนี้ก่อน”

แต่ยอมรับอย่างถูกผู้ชายว่าบางครั้งเขาเคยน้อยใจใน โศกชะตา และเกือบจะเลือกเดินทางผิด “ก็เคยคิดว่าทำไมเราต้องเหนื่อยขนาดนี้ เคยอยากจะทำปล้นเขากินด้วย อยากได้เงินง่ายๆ สบายๆ เคยเห็นผู้หญิงเดินสะพายกระเป๋าเข้ามา คิดจะวิ่งเข้าไปกระซอก แต่พอคิดอีกทีก็รู้สึกว่าเขาคงเสียใจถ้าของของเขาถูกขโมย แล้วอีกอย่างก็บปด้วย เลยไม่ได้ทำ”

อย่างไรก็ตาม จิตใจของเต๋ายังเข้มแข็งพอที่จะปฏิเสธสิ่งยั่วยุดต่างๆ รอบตัว ถึงแม้เขาจะมีเพื่อนที่ขายยาบ้า ซึ่งทรัพย์สินอื่นจนติดคุกติดตะราง แต่เต๋ายืนยันว่าเขาไม่เคยข้องเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้เลย และไม่คิดจะเกี่ยวข้องด้วย อย่างน้อยเขาก็ภูมิใจที่ตนเองประกอบอาชีพสุจริต และไม่รู้สึกละอายเมื่อคำใจเมื่อใครๆ เรียกเขาว่า “เด็กขายพวงมาลัย”

3.6 บทสัมภาษณ์พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง

“คู่แข่งเดียวกันมีเยอะ ถ้ามันแต่จับซักรี่ก็จะไม่ทันแข่งลูกค้ากับสายอื่นเค้า ส่วนเรื่องเงินพิเศษที่จะได้เพิ่มหากได้ลูกค้าเยอะ หรือทำเวลาได้ดี ก็มีหน้าที่ทำให้เราต้องเร่งทำเวลา ส่วนเรื่องขับรถเร็ว หรือฝ่าไฟแดง มันก็เป็นเรื่องช่วยไม่ได้จริงๆ สมมุติว่าไฟเหลืองอยู่ เราก็ต้องรีบเร่งเครื่องฝ่าไป เพราะถ้าเบรคนี่จะอันตรายกว่านะ”

3.7 บทสัมภาษณ์ตำรวจจราจร

“คนเรามันก็มีทั้งดี และ ไม่ดี ตำรวจก็คนเหมือนกันที่ดีก็มี หรือที่ไม่ดีก็ต้องมีบ้าง แต่โดยส่วนตัวผมแล้ว ถ้าเค้าไม่ผิด ผมก็ไม่จับ ก็ในเมื่อเค้าไม่ผิดนี่ จะไปทำอะไรเค้าได้ อย่างพวกแท็กซี่นี่ เห็นบ่อยเลย ประเภทอยากจอดตรงไหนก็จอด ลูกค้าบอกตรงนั้นก็จอดมันกลางถนนนั่นแหละ ไม่เห็นใจคนใช้รถใช้ถนนคนอื่นก็ไม่ไหวนะ ตำรวจทุกคนไม่ได้ช่องที่จะจับขนาดนั้น เราจับก็เพื่อให้คุณรู้ว่าคุณทำผิดนะ ส่วนเรื่องที่ว่าทำไมต้องรัดไถ มันก็อย่างที่บอกไปตั้งแต่แรกนั่นแหละ ว่าคนเราก็มียังดีและไม่ดี บางคนก็เค้าเลือกที่จะแก้ปัญหาโดยการรับเงินมันก็มี แต่บางคนก็ตรงเป๊ะ เขียนใบสั่งอย่างเดียว หรือถ้าไม่หนักก็แค่ตักเตือนไป เรื่องเงินเดือน จะน้อยหรือมากมันก็ไม่เกี่ยวกับการที่ต้องมารัดไถนะ ถ้าเรามีน้อยใช้น้อยก็อยู่ได้สบายๆ ไม่ต้องไปเบียดเบียนใคร เงินเดือนเกือบหมื่นถ้าใช้ให้เป็นก็อยู่ได้สบายๆ อยู่แล้ว

3.8 บทสัมภาษณ์คนขับรถแท็กซี่

“ก็รู้สึกเหมือนกันนะว่าเค้าใจงที่จจะจับแต่เรา แต่ผมก็เป็นคนไม่ยอมคนนะ คือถ้าผิดก็โอเคยอมให้จับ แต่ถ้าไม่ผิดก็อย่ามาข่มขู่หาให้ เค้าคงรู้ว่าหาเรื่องจับแท็กซี่มันง่าย มีข้อหานู่นนี่ให้จับตลอด แถมเค้ารู้ว่าเรามีเงินให้เค้าแน่นอน เพราะแท็กซี่มีเงินสดในกระเป๋าแน่นอนอยู่แล้ว จะ 100 หรือ 200 ก็ว่ากันไป แลกกับการที่ไม่ต้องเสียเวลาไปจ่ายค่าปรับ เป็นการตัดปัญหาไป”

3.9 บทสัมภาษณ์บุคคลในสังคมชั้นสูงหรือไฮโซ

“เวลาที่ซื้อของแบรนด์เนมแต่ละครั้ง ราคาเป็นหมื่นเป็นแสน ถามว่าเสียขายเงินไหม หรือถ้าเอาเงินจำนวนนั้นไปทำอย่างอื่นจะมีประโยชน์ หรือคุ้มค่ากว่าไหม โอเคก็ยอมรับว่าแรกๆ ก็รู้สึกเสียขายนะ คิดว่าถ้าเราเอาเงินนี้ไปทำบุญจะไม่ดีกว่าหรือ แต่มันก็ถือเป็นการให้รางวัลชีวิตนะ เราเหนื่อยมามากแล้ว ก็ขอใช้เงินที่หามาได้หาความสุขให้กับตัวเองสักหน่อย เรื่องทำบุญเราก็ทำเป็นประจำอยู่แล้ว แล้วก็ทำเยอะซะด้วย อีกอย่างจำนวนเงินที่ใช้ไปมันก็ไม่ได้ทำให้เราเดือดร้อน แล้วเราก็ไม่ได้ไปเบียดเบียนใครด้วย ในสังคมระดับเราของแบบนี้มันจำเป็น คนอื่นจะหาว่าไร้สาระหรือไม่เข้าใจเรา เราก็ห้ามความคิดเค้าไม่ได้ ขอให้เป็นที่ยอมรับในสังคมเดียวกันก็น่าจะพอแล้ว”

3.10 ข้อมูลเกี่ยวกับคนไร้บ้าน

เผยแพร่วิจัยเรื่อง“คนไร้บ้าน” ของ น.ศ.ปริญญาโท มช. ตีแผ่ชีวิต“ผี”คนชั้นล่างสุดของสังคมอยู่ได้เพราะอาศัยข้าวและอาหารที่ทำทานให้คนตายมาประทังชีวิต

จากที่รัฐบาลประกาศนโยบายช่วยเหลือคนจน ผู้ยากไร้ด้วยโครงการสร้างบ้าน “เอื้ออาทร” และจัดหาอาชีพให้คนตกงาน แต่ขณะเดียวกันยังมีกลุ่มบุคคลที่ตกสำรวจ ซึ่งถูกเรียกว่า“ผี” เนื่องจากคนเหล่านี้มีชีวิตที่แร้นแค้นอยู่ได้ด้วยการอาศัยข้าวที่มีผู้บริจาคและให้ทานจากการทำบุญต่างๆ ให้แก่ดวงวิญญาณผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งสภาพชีวิตของคนกลุ่มนี้ถูกนำมาเผยแพร่ผ่านงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “คนไร้บ้าน” ของนายบุญเลิศ วิเศษปรีชา นักศึกษาปริญญาโท สาขามานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายบุญเลิศให้สัมภาษณ์ว่า ที่สนใจเรื่องนี้เพราะที่ผ่านมายังไม่มีใครศึกษาชีวิตของคนไร้บ้านอย่างจริงจัง ในการหาข้อมูล คนได้ลงไปใช้ชีวิตร่วมกับคนเหล่านี้ทั้งที่บริเวณท้องสนามหลวง ได้ทางควนต่างๆ เกือบ 2 ปี และพบว่าทั่วกรุงเทพฯ มีคนไร้

บ้านเร่ร่อนอยู่ประมาณ 2,000 คน ซึ่งแต่ละคืนจะอาศัยนอนที่สนามหลวง ประมาณ 150-200 คน และนอนตามใต้ทางด่วนอีกแห่งละประมาณ 200 คน ทั้งนี้จากการสอบถาม คนกลุ่มนี้จะย้ำพวกตน ไม่ใช่คนเร่ร่อน ไม่ใช่ขอทาน เพียงแค่มาอาศัยนอนที่สนามหลวงหรือใต้ทางด่วน โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ที่ตกงาน ครอบครัวแตกแยก เพิ่งออกจากคุก เป็นคนพิการ และเป็นผู้ที่รักอิสระอยู่บ้านแล้วไม่สบายใจ "คนกลุ่มนี้จะมีกระเป๋าใส่เสื้อผ้าติดตัวไปทุกที่ เราจะกลัวเจ้าหน้าที่เทศกิจกลัวเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์เพราะไม่อยากจะไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ เนื่องจากขาดอิสรภาพแม้จะมีข้าวกินทุกมื้อก็ตาม โดยจะบอกว่าสถานสงเคราะห์เหมือนคุก ทั้งยังปะปนไปด้วยคนโรลจิต คนขอทาน คนพิการ คนที่เคยเข้าไปอยู่แล้วหนีออกมาบอกว่ามีผลต่อสุขภาพจิตของพวกเขา" นายบุญเลิศกล่าว วิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวยังระบุว่า คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหาซื้อเศษกระดาษและพลาสติกมาขายที่สนามหลวง แต่ไม่ได้ทำเป็นประจำ ขึ้นอยู่กับว่าวันไหนมีทุนซื้อหรือไม่ นอกจากนั้นคือการรับงานจรเช่นแจกใบปลิวตามบ้าน แจกใบสมัครงานตามโรงงานต่างๆ ถ้าวันไหนมีรายได้ก็จะซื้ออาหารดีๆ กิน แต่ถ้าวันไหนไม่มีงานก็จะไปกินข้าวตามโรงเจ วัด และมูลนิธิต่างๆ รวมถึงที่สภาสังคมสงเคราะห์ด้วย นอกจากนี้รอรับการแจกถุงยังชีพพระราชทานที่สภาสังคมสงเคราะห์จะแจกเป็นประจำทุกอาทิตย์ โดยในถุงมีข้าวสาร อาหารแห้ง หลายประเภท ซึ่งบางครั้งจะมีคนในชุมชนต่างๆ มาขึ้นรถซื้อจากบรรดาคนไร้บ้านเหล่านี้ ซึ่งจะขายต่อในราคาถุงละ 20 บาท นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มคนไร้บ้านจะแบ่งวรรณะกันเอง โดยคนระดับล่างสุดถูกเรียกว่า "ผี" เพราะไม่มีงาน ไม่มีเงินซื้ออาหารกิน มีชีวิตอยู่ได้ด้วยการกินข้าวตามโรงเจ ซึ่งเป็นอาหารที่แจกทำบุญให้กับผีไม่มีญาติ คนที่ไปรับแจกจึงถูกเรียกว่า "ผี" ซึ่งปัจจุบันพบว่ามีกว่า 500 คน "ชีวิตคนกลุ่มนี้น่าสะเทือนใจ เพราะเขาไม่ได้รับความใส่ใจจากใครเลย ใช้ชีวิตไปวันๆ อยู่ได้ก็ด้วยข้าวผี ถ้าวันไหนไม่มีคนทำบุญ ก็ต้องอดไปด้วย บางคนไม่ได้กินข้าวเป็นอาทิตย์ หรือต้องกินข้าวบูดประทังชีวิต แต่ช่วงที่คนกลุ่มนี้ชอบมากที่สุด คือ ช่วงเทศกาลเดือนสิงหาคม-กันยายน ซึ่งเป็นช่วง "ล่าข้าว" โดยพวกเขาจะตระเวนไปตามวัด และโรงเจเพื่อล่าข้าวที่คนนำมาทำบุญ โดยเริ่มจากงานบุญที่วัดกัลยา วัดพนัญเชิง และจะมาปิดท้ายที่ศาลเจ้าพ่อเสือ ที่คนไร้บ้านประมาณ 1,500-2,000 คน และ "ผี" ประมาณ 400-500 คน รอที่จะได้กินข้าวอย่างอิ่มท้อง" นอกจากนี้ พบว่าในแต่ละปี คนกลุ่มนี้จะรอไปร่วมงานทำบุญของ"ป.ประจักษ์"มากที่สุด เพราะจะมีการแจกเงินสดให้คนละ 100 บาท นอกจากนั้นคืองานวันเกิดนายชัชวาลย์ คงอุดม หรือ ชัช เตปูน สมาชิกวุฒิสภา เนื่องจากจะมีโอกาสได้กินโต๊ะจีนจิ้ม นายบุญเลิศกล่าวว่า อยากให้คนในสังคมมองคนกลุ่มนี้ อย่างเข้าใจ ไม่ใช่กลัวหรือหวาดระแวง เพราะพวกนี้ไม่ใช่มีจิตอาชิว อย่างคิดแค่สักเล็กน้อยเช่น รองเท้า กางเกง เอาไปขายแลกเงินสัก 10-20 บาทเท่านั้น

บทที่ 4

วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น

4.1 วิเคราะห์แนวความคิด

หนังสือภาพ “บางกอก จีน ไครม” เป็นหนังสือที่ต้องการรวบรวม และนำเสนอวิถีชีวิตของ ผู้คนที่ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพฯ โดยหนังสือเล่มนี้จะนำเอาคู่บุคคล ที่มีมุมมอง และการ ดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันสุดขั้ว แต่มีบางสิ่งบางอย่างที่คล้ายคลึง หรือเกี่ยวพันกัน มาแจกแจงและ อธิบายให้เข้าใจ ให้เห็นในด้านที่เหมือน และด้านที่ต่างกันอย่างชัดเจน โดยแสดงให้เห็นเป็นคู่ๆ ที ละคู่ไป

โดยหนังสือเล่มนี้จะแบ่งเนื้อหาออกเป็นสองส่วน

ส่วนแรกจะเป็นการแสดงเอกลักษณ์ หรือจุดเด่นของบุคคลกลุ่มนั้น ซึ่งจะเป็นความคิดเห็น หรือมุมมองของคนภายนอกที่มีต่ออาชีพหรือบุคคลนั้น โดยในส่วนนี้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อความ บันเทิงเป็นหลัก จึงอาจมีเนื้อหาบางส่วนที่เกินความเป็นจริง และออกมาในแนวประชดเสียดสี เล็กน้อย แต่ก็ยังคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง

ส่วนที่สองจะเป็นความคิดของผู้ที่ประกอบอาชีพนั้นๆ หรือกลุ่มบุคคลนั้นเอง ออกมา อธิบาย หรือแก้ต่างให้กับตนเอง โดยวัตถุประสงค์หลักของเนื้อหาส่วนนี้ก็เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจ มุมมองของผู้ที่ประกอบอาชีพเหล่านั้นให้ดียิ่งขึ้น โดยทางผู้จัดทำจะไม่ใส่ความคิดเห็นส่วนตัวลงไป เพราะไม่ต้องการที่จะขัดแย้งความคิดให้ผู้อ่านต้องคิดอย่างนั้น อย่างนี้ แต่จะใช้วิธีเสนอความ คิดเห็นผ่านทางบทสัมภาษณ์ของผู้ประกอบอาชีพนั้นๆ และให้ผู้อ่านนำไปคิดต่อว่าจริงๆ แล้วความ จริงเป็นเช่นไร

จากการวิเคราะห์ ก็จะได้กลุ่มบุคคลที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพฯ จำนวน 10 กลุ่ม และ จับเป็นคู่ได้จำนวน 5 คู่ ได้แก่

- สาวออฟฟิศ จับคู่กับ ผู้หญิงทำงานกลางคืน
- ทั้งสองกลุ่มต่างก็ต้องการทำมาหากินเหมือนกัน เพียงแต่ต่างกันที่เวลา และวิธีการเท่านั้น
- แม่ค้าหาบเร่ แผงลอย จับคู่กับ เทศกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งต่างคนต่างต้องทำมาหากินเหมือนกัน แต่วิธีการทำงานของแต่ละคนทำให้อีกฝ่ายเดือดร้อน

- เด็กขายพวงมาลัย และ หนังสือพิมพ์ จับคู่กับ คนขับรถเม็ต และพนักงานเก็บเงิน
ต่างคนต่างก็ต้องทำมาหากิน แต่ความต้องการต่างกัน อีกฝ่ายชอบให้ไฟเขียว แต่อีกฝ่ายกลับอยากให้ไฟแดง
- ตำรวจจราจร ปรปักษ์ตลอดกาลกับ คนขับแท็กซี่
ต่างคนต่างต้องทำมาหากินเหมือนกัน แต่วิธีการทำงานทำให้อีกฝ่ายเดือดร้อน
- ไฮโซ จับคู่กับ คนไร้บ้าน
ต่างฝ่ายต่างก็ต้องการความสุขสบายในชีวิตเหมือนกัน แต่วิถีชีวิต และวิธีการหาความสุขแตกต่างกัน

เมื่อได้บุคคลที่ต้องการแล้ว ก็ต้องหาจุดที่เป็นเอกลักษณ์ของบุคคลกลุ่มนั้นเพื่อที่จะนำมาใช้เป็นเนื้อหาในส่วนที่หนึ่ง

สาวออฟฟิศที่เรามักพบเห็นอยู่บ่อยๆ จะมีลักษณะเด่นคือ

1. มักจะมีถุงพลาสติกใส่ของกินติดมืออยู่เสมอ
2. ใส่รองเท้าแตะต่างๆ ที่ใส่ถุงน่องอยู่
3. มักดมลูกแล้วใช้กับหมั่นไฉ่
4. กระเป๋าถือของแบรนด์เนมเลียนแบบ

ผู้หญิงทำงานกลางคืน มีลักษณะเด่นคือ

1. จะตีบุญหรืออยู่ตลอดเวลา
2. หุ่นค่อนข้างอวบ และส่วนใหญ่เป็นชาวอีสาน
3. มักจะทำสีผสม ไฮไลท์ หรือยัดผมตรงผิวดวงหน้า
4. แต่งหน้าเข้ม

แม่ค้าหาบเร่ แผงลอย มีลักษณะเด่นคือ

1. พูดเร็ว ปากค่อนข้างจัด
2. มีผ้าขนหนูผืนเล็กคล้องคอตลอด
3. มีกระเป๋าคาดเอว
4. ใส่รองเท้าบูต

เทศกิจ มีลักษณะเด่นคือ

1. มักจะใส่แว่นดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หน้าตานิ่งๆ
3. ใส่เสื้อรัดकिनพอดี

เด็กขายพวงมาลัย และหนังสือพิมพ์ มีลักษณะเด่น คือ

1. หน้าตากร้านโลก
2. ใส่เสื้อของแถมจากผลิตภัณฑ์ต่างๆ
3. ใส่กางเกงลายการ์ตูนสีสะท้อนแสง
4. ไม่ใส่รองเท้า

คนขับรถเมล์ และพนักงานเก็บเงิน มีลักษณะเด่นคือ

1. “ซิคในด้วยเพ้” เป็นคำพูดติดปาก
2. ติดสติ๊กเกอร์สะท้อนแสงที่กระบอกเก็บเงิน
3. เสื้อจะมีสีซีดกว่ากางเกง เนื่องจากซักบ่อยกว่า
4. สามารถยืนอยู่ได้โดยไม่ต้องเกาะอะไรเลย แม้อาจจะโคลงเคลงขนาดไหน

ตำรวจจราจร มีลักษณะเด่นคือ

1. ใส่แว่นดำ และหน้ากาก
2. เหน็บวิทยุสื่อสารไว้ที่ไหล่
3. ใส่เสื้อรัดकिनพอดี

คนขับแท็กซี่ มีลักษณะเด่นคือ

1. ส่วนใหญ่เป็นชาวอีสาน
2. ส่วนใหญ่มีชื่อและนามสกุลสั้นกว่าคนอื่นๆ

บุคคลในสังคมชั้นสูงหรือไฮโซ มีลักษณะเด่นคือ

1. ทำผมทรงยกสูง
2. ทาแป้งจนผิวหน้าขาวกว่าบริเวณอื่นอย่างเห็นได้ชัด
3. ประโคมใส่เพชรมากเท่าที่จะใส่ได้

คนไร้บ้าน มีลักษณะคือ

1. ผมยุ่ง
2. คามตัวเต็มไปด้วยคราบสกปรก
3. เล็บมือ เล็บเท้ายาวและสกปรก

เนื้อหาของส่วนที่สองก็จะได้มาจากการ ไปสัมภาษณ์บุคคลนั้นโดยตรง หรือหากมีบุคคลใดที่ไม่สะดวกต่อการ ไปสัมภาษณ์ ก็จะใช้วิธีการหาข้อมูลจากสื่อต่างๆ แล้วนำมาข้อมูลส่วนที่คิด

ว่าเหมาะสมและตรงตามที่ต้องการมาใช้ โดยจะมีการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในบทสัมภาษณ์ ส่วนที่สองไว้คร่าวๆ ดังนี้

- ในฐานะที่เป็นผู้หญิงด้วยกัน สาวออฟฟิศ มีความคิดเห็นอย่างไรต่อผู้หญิงที่ทำงาน กลางคืนอาชีพที่สังคมส่วนใหญ่ดูถูกส่วนผู้หญิงทำงานกลางคืน มีเหตุผลอย่างไรจึงตัดสินใจที่จะทำงานประเภทนี้
- แม่ค้าหาบเร่ มีทัศนคติอย่างไรกับเทศกาล และเทศกาล คิดอย่างไรกับแม่ค้าหาบเร่
- เด็กขายพวงมาลัย คิดอย่างไรกับอาชีพของตน และรู้สึกอย่างไรที่คนบางกลุ่มไม่ค่อยชอบใจพวกเขา ส่วนคนขับรถเมล์มีเหตุผลอะไรที่ต้องขับรถเร็ว จนบางครั้งก็ก่อให้เกิดอุบัติเหตุที่เห็นกันได้ทั่วไปตามหน้าหนังสือพิมพ์
- ตำรวจจราจร ทำไมจึงต้องรีดไถ และคนจับแท็กซี่ คิดอย่างไรกับพฤติกรรมนี้ของตำรวจ
- ความคิดของไฮโซ กับการซื้อของแบรนด์เนมราคาแพง และใช้ชีวิตหรูหราฟู่ฟ่า กับ ความแตกต่างของคนไร้บ้านที่ขอเพียงแค่มิชิวิตรอดไปวันๆ

4.2 วิเคราะห์แนวทางการออกแบบ

จากลักษณะของเนื้อหาที่จะออกไปในทางเสียดสีสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิง ดังนั้นลักษณะของกราฟฟิกที่ใช้จึงไม่ควรจะจริงจังจนเกินไปนัก แต่ก็ไม่ควรจะเป็นการดูเลขชะ ที่เดียว จึงเกิดการผสมผสานระหว่างการใช้ภาพถ่าย และการวาดการ์ตูนขึ้น โดยการถ่ายภาพที่ต้องการแล้วเรามาวาดคมแบบอีกที ก็จะออกมาเป็นภาพการ์ตูนที่ดูเสมือนจริง และยังสามารถปรับแต่งรายละเอียดบางส่วนได้ตามใจชอบ ทำให้เราสามารถตัดส่วนที่เกินทิ้งไป และเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดเข้ามาได้อีกด้วย

4.3 ขั้นตอนการทำงาน

- กำหนดขนาดของหนังสือ ขนาดกว้าง 14.8 เซนติเมตร ยาว 21 เซนติเมตร จำนวน 35 หน้า รวมปก พิมพ์สีตลอดเล่ม
- จากเนื้อหาที่รวบรวมได้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ
  - ส่วนที่ 1 ปก และปกใน
  - ส่วนที่ 2 คำนำ สารบัญ
  - ส่วนที่ 3 เนื้อหา

- จากการแบ่งดังกล่าวสามารถเรียงลำดับเนื้อหาได้ ดังนี้

1. ปกหน้า ปกหลัง
2. ปกใน
3. คำนำ
4. สารบัญ
5. เนื้อหาส่วนที่ 1
6. เนื้อหาส่วนที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การออกแบบและพัฒนาแบบร่าง

หลังจากที่ได้รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ก็มาถึงขั้นตอนการออกแบบ และทดลองทำตามแนวคิดที่วางไว้ให้ออกมาเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น เพื่อนำไปพัฒนาเป็นผลงานจริงที่สมบูรณ์ต่อไป โดยแบบที่ร่างมีการพัฒนา ดังนี้

5.1 แบบร่างเนื้อหาส่วนที่ 1

รูปถ่ายบุคคล ที่เลือกมาใช้เป็นต้นแบบในส่วนที่-1 มีดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพถ่ายพนักงานออฟฟิศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 ภาพถ่ายผู้หญิงทำงานกลางคืน

ภาพที่ 3 ภาพถ่ายแม่ค้าหาบเร่ แผงลอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 ภาพถ่ายเวตติง

ภาพที่ 5 ภาพถ่ายเด็กขางพวงมาลัย และหนังสือพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 ภาพถ่ายคนขายรถเมย์ และพนักงานเก็บเงิน

ภาพที่ 7 ภาพถ่าย ตำรวจจราจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 ภาพถ่ายคนขับแท็กซี่

ภาพที่ 9 ภาพถ่ายไฮโซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10 ภาพถ่ายคนไรร้าน

ภาพที่ 1-10 ภาพถ่ายที่จะนำมาเป็นต้นแบบในส่วนที่ 1

เมื่อได้รูปถ่ายที่เหมาะสมตามที่ต้องการแล้ว ก็จะนำมาทำให้เป็นกราฟฟิก โดยการลอกแบบจากภาพต้นแบบด้วยโปรแกรม Illustrator ซึ่งสามารถตัดทอนเอารายละเอียดที่ไม่ต้องการออกได้ เช่น พื้นหลัง เป็นต้น และเพิ่มส่วนที่ต้องการเข้าไป ก็จะได้ชิ้นงานออกมาในลักษณะ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 สาวออฟฟิศ

ภาพที่ 12 ผู้หญิงทำงานกลางคืน

ภาพที่ 13 แม่ค้าหาบเร่

ภาพที่ 14 เทศกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 15 เด็กขายหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์

ภาพที่ 16 พนักงานขับรถเมล์ และพนักงานเก็บเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 17 ตำรวจจราจร

ภาพที่ 18 คนขับรถแท็กซี่

ภาพที่ 19 ไฮโซ

ภาพที่ 20 คนไร้บ้าน

ภาพที่ 11-20 แบบร่างของเนื้อหาส่วนที่ 1 ครั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากแบบร่างในครั้งที่ 1 บางแบบยังไม่ค่อยเหมาะสม หรือยังไม่สมบูรณ์ จึงต้องมีการแก้ไข และเพิ่มเติมรายละเอียดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ได้แก่

ภาพที่ 21 แก้ไขแบบร่างพนักงานออฟฟิศ

ภาพที่ 22 แก้ไขแบบร่างตำรวจจราจร

ภาพที่ 23 แก้ไขแบบร่างไฮโซ

ภาพที่ 21-23 แบบร่างของเนื้อหาส่วนที่ 1 ครั้งที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 แบบร่างเนื้อหาส่วนที่ 2

มีขั้นตอนการดำเนินการเหมือนในส่วนที่ 1 ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ถ่ายภาพ นำมาทำให้เป็นภาพกราฟฟิก และแก้ไข ปรับปรุง จนได้งานที่สมบูรณ์ ดังนี้

ภาพที่ 24 สาวออฟฟิศ

ภาพที่ 25 ผู้หญิงทำงานกลางคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 26 แผงค้าหาบเร่แผงลอย

ภาพที่ 27 เทศกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 29 พนักงานขับรถแท็กซี่ และพนักงานเก็บเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 31 คนขับแท็กซี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 33 คนไร้บ้าน

ภาพที่ 24-33 แบบร่างที่สมบูรณ์ของเนื้อหาส่วนที่ 2

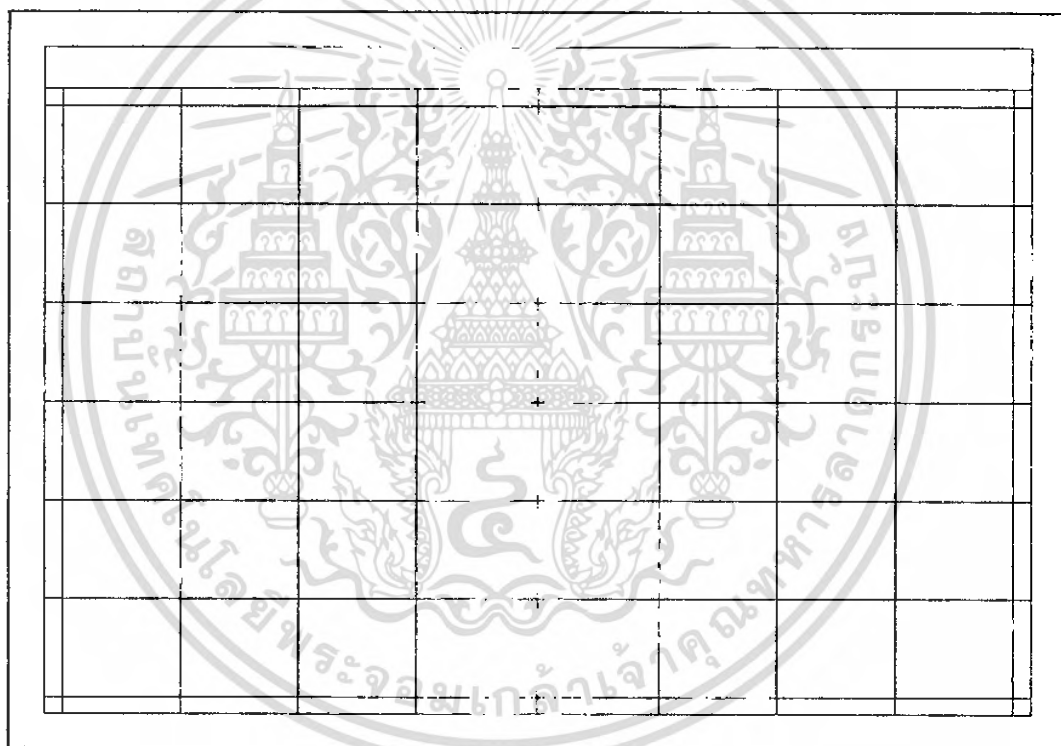
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

ผลงานจริง

เมื่อได้แบบร่างที่เสร็จสมบูรณ์ตามที่ต้องการแล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการทำงานจริง โดยการนำแบบร่าง และ text มาประกอบและจัดวางในหน้ากระดาษขนาดเท่าจริง ให้ดูเหมาะสม และสวยงาม จนกลายเป็นชิ้นงานที่สำเร็จดังนี้

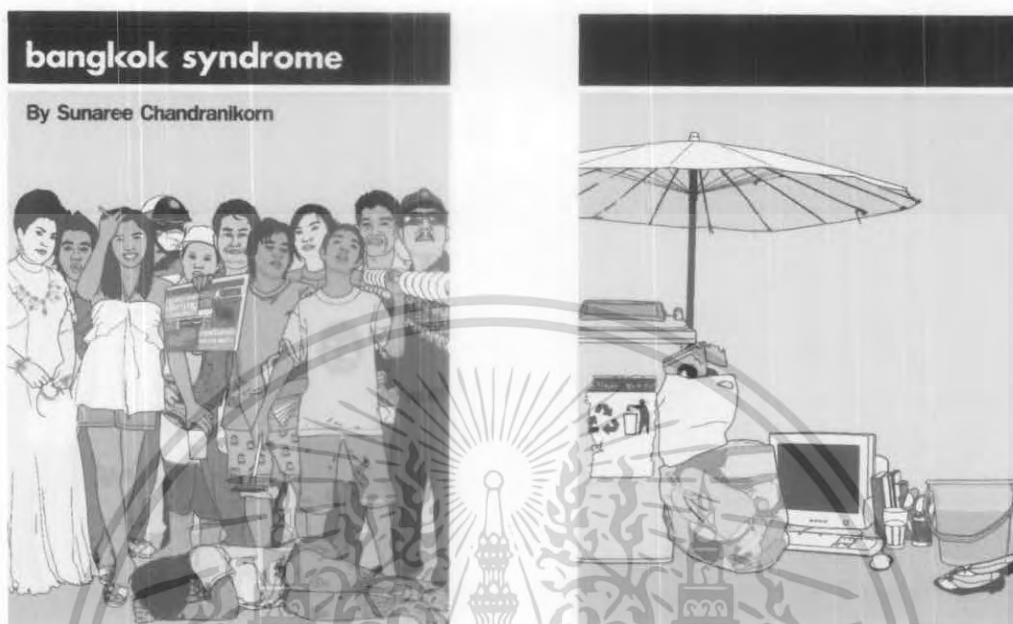
6.1 ลักษณะกริดที่ใช้

ภาพที่ 34 กริดหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 ส่วนปก และปกใน

ภาพที่ 35 ปกหน้า

ภาพที่ 36 ปกหลัง

ภาพที่ 37 ปกใน

ภาพที่ 35-37 ปก และปกใน

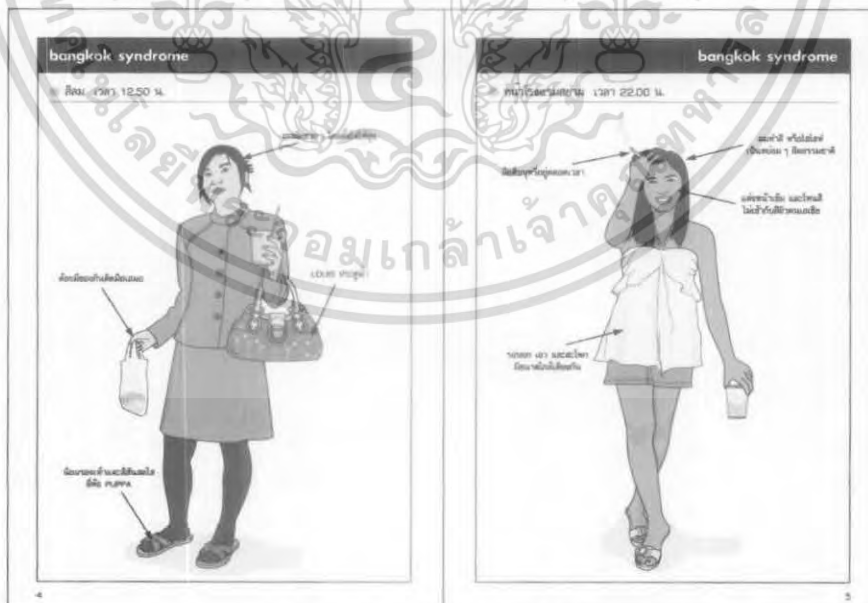
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 ส่วนคำนำ และสารบัญ

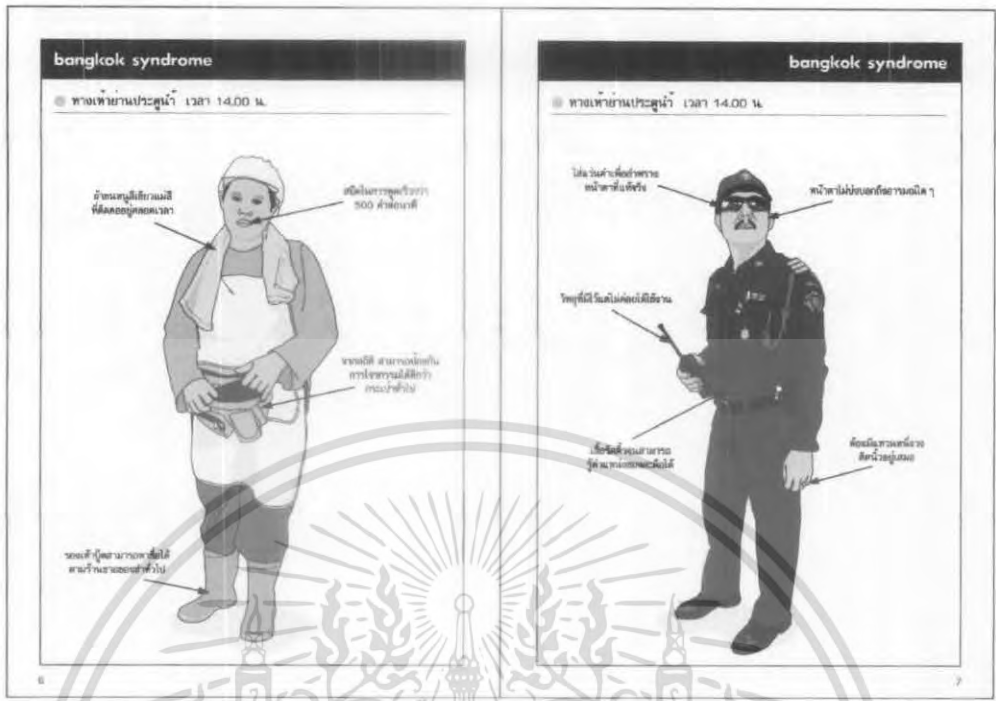
ภาพที่ 38 คำนำ และสารบัญ

6.4 ส่วนเนื้อหา

ภาพที่ 39 เนื้อหาส่วนที่ 1 หน้า 4 และ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

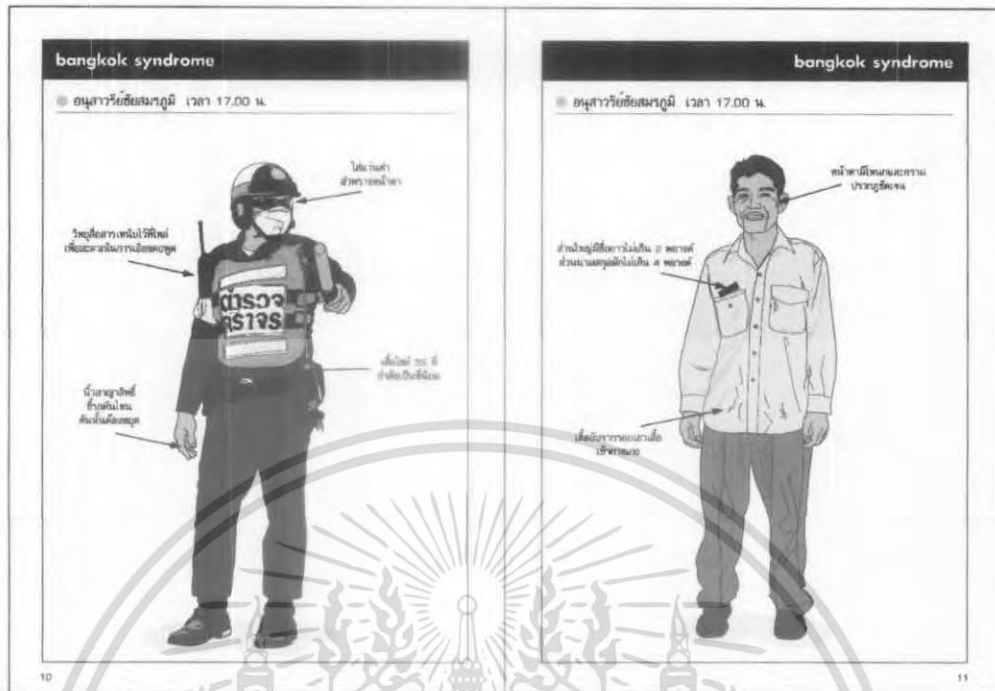

ภาพที่ 40 เนื้อหาส่วนที่ 1 หน้า 6 และ 7

ภาพที่ 41 เนื้อหาส่วนที่ 1 หน้า 8 และ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 42 เนื้อหาส่วนที่ 1 หน้า 10 และ 11

ภาพที่ 43 เนื้อหาส่วนที่ 1 หน้า 12 และ 13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

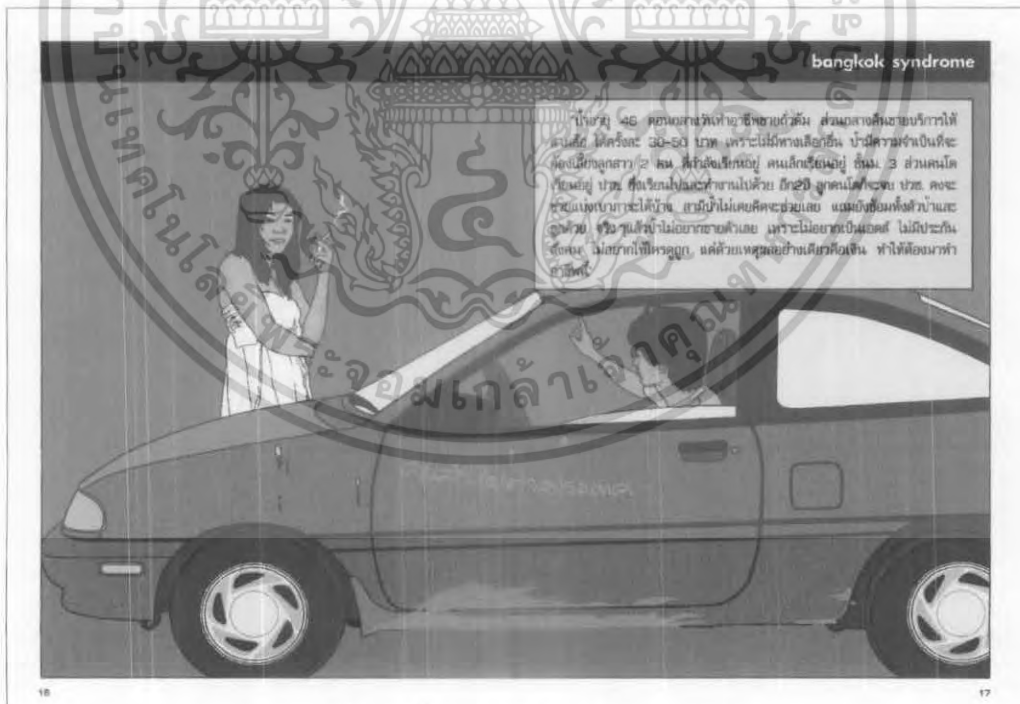
bangkok syndrome

ปัจจุบันถือเอาโซฟาที่หาอยู่ ความคิดที่ทำงานแบบไม่มีเคย มีอยู่ในหัวเลย แต่ไม่ได้หมายความว่ารักเกียรตินะ เราถึงใจว่าที่เค้าเลือกที่จะทำอย่างนั้นเค้าต้องมีเหตุผลของตัวเอง แต่สำหรับตัวเราเอง เราคิดว่ามันเป็นเรื่องที่ไม่ยั่งยืน พอแก่ตัวไปก็หาอาชีพไม่ได้แล้ว อีกอย่างสังคมไทยยังยอมรับเรื่องพวกนี้ไม่ค่อยได้ ถึงเราจะบอกว่าเราไม่รักเกียรติอะไร แต่ทำไม่ได้นะกับเค้าเราก็อายใจในตัวเค้าถูก คนอื่นมาดูๆ

14

15

ภาพที่ 44 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 14 และ 15

bangkok syndrome

ไปอยู่ 46 คนของสถาบันที่อาชีพชายตัวสั้น ส่วนกลางคืนชายบริการให้ คนสั้น ได้ครั้งละ 30-50 บาท เพราะไม่หางเลือกอื่น บำรุงความจำเป็นที่จะ คิดเป็นลูกสาว 2 คน ที่กำลังเรียนอยู่ คนเล็กเรียนอยู่ ชั้น 3 ส่วนคนโต เรียนอยู่ ปวช. ซึ่งเรียนไม่จบเพราะงานไปด้วย ถึง 20 จากแค่ 15 จบ ปวช. คงจะ ขาดแบบน่าจะได้อีก งานบ้านไม่เคยคิดจะช่วยเหลือ แม่ยังชอบให้บ้านและ ไปด้วย หรือพูดก็ไม่อยากขายตัวเอง เพราะไม่อยากทำผิดศีล ไม่ไปปะกัน ร้องขอ ไม่อยากไปให้ใครดูๆ แต่ด้วยเหตุผลอย่างเดียวกัน ทำให้ต้องมาทำ อาชีพนี้

16

17

ภาพที่ 45 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 16 และ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

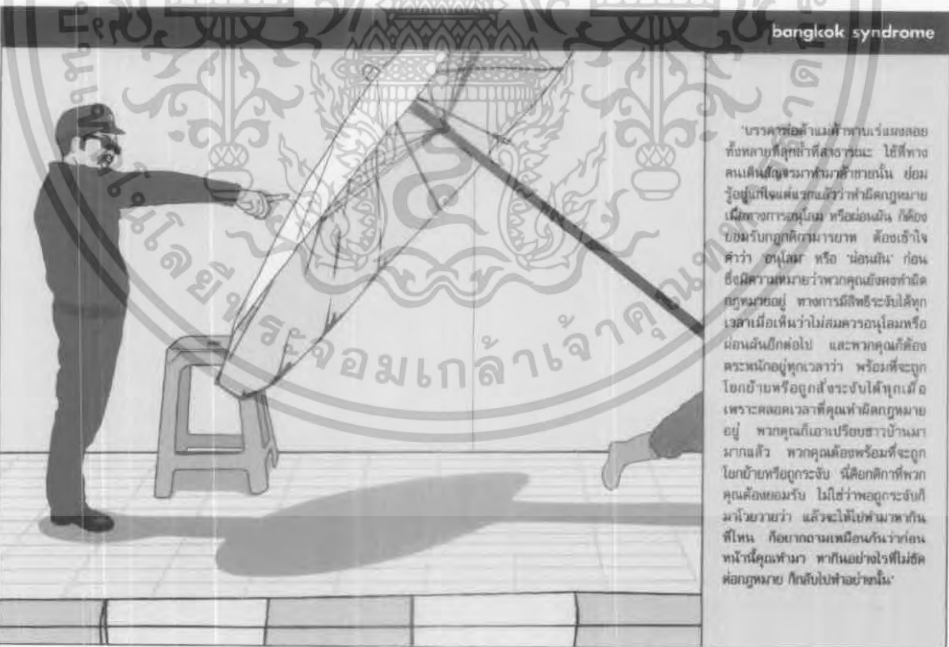

bangkok syndrome

"ทั้งในแง่ลือหรือขายที่สนามหลวง ผมได้เคยกินที่หน้าผาเลย บอกให้ออกไปขายข้างนอก ผมบอกผมคือลุงคอสาย เขาใช้ยี่ห้อยี่ห้าว่าขายไม่ได้ ให้ออกไปขายข้างนอก เขาไปญี่ปุ่น ผมอยากถามว่า สนามหลวงเป็นอะไรใคร เป็นอะไร ประชามันใช่หรือ มันไม่ใช่หรืออย่างเดียว มันแค่คนมา สูดทำขนมที่ไว้ให้ขายหน้าร้าน แต่อย่าเอาอย่างเขาที่มาจากประเทศประชามัน คิดดูแล้วกับบรรดาพ่อค้าแม่ค้า เรียกว่าหน้าร้านที่เขากินว่านั่น ๆ ทุคนเลย"

18 19

ภาพที่ 46 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 18 และ 19

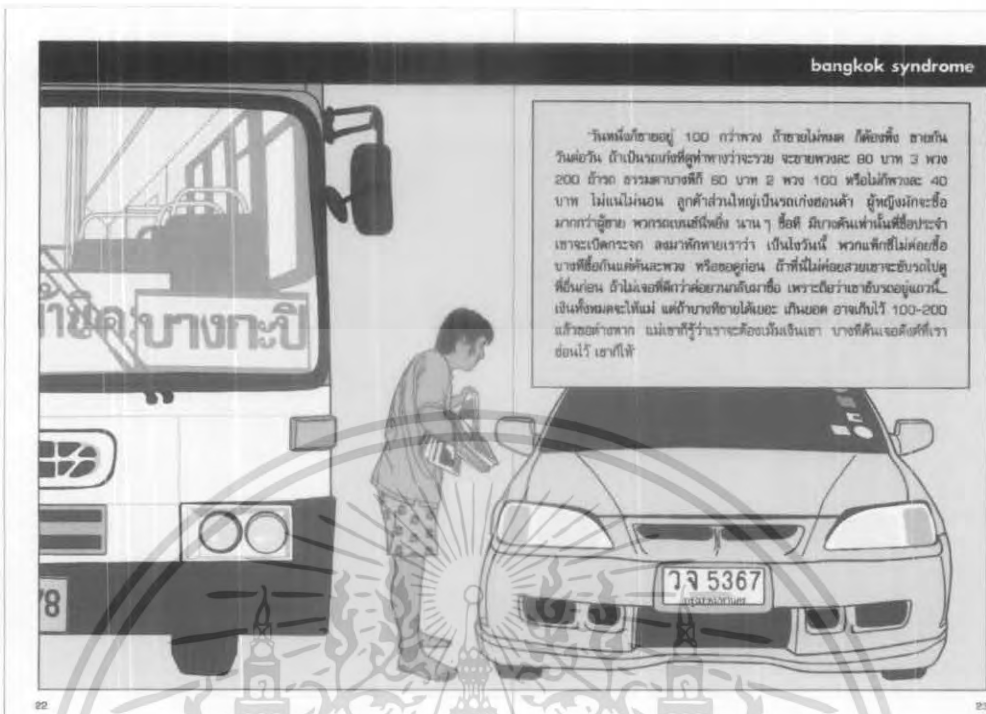
bangkok syndrome

"บรรดาพ่อค้าแม่ค้าที่หน้าผาเลยอยู่หลายที่ลูกข้าที่สุวาระนะ ใช้ที่ทางคนเดินแล้วมาทำหน้าผาอันนั้น ย่อมรู้อยู่แต่ใจแต่เขารู้ว่าทำผิดกฎหมาย เมื่อทางการโหม หรือเมื่อมัน ก็ต้องยอมรับถูกตีกรามบาท คือจะเข้าใจคำว่า โขโมย หรือ นอกรีต ก่อนซึ่งมีความหมายว่าพวกคุณนี่เองทำผิดกฎหมายอยู่ ทางกรมมีสิทธิ์จับได้ทุกเวลาเมื่อเห็นว่าไม่สมควรปล่อยหรือปล่อยแล้วอีกต่อไป และพวกคุณก็ตั้งตระหนกอยู่ตลอดเวลา หรือที่จะถูกโอบอ้อมหรือถูกสั่งจับได้ทุกเมื่อ เพราะตลอดเวลาที่คุณทำผิดกฎหมายอยู่ พวกคุณก็เอาเปรียบชาวบ้านมากแล้ว พวกคุณนี่คือพร้อมที่จะถูกโอบอ้อมหรือถูกจับ ก็คือคิดว่าพวกคุณคิดขมขื่น ไม่ใช่ว่าอยู่กระงับก็มาโวยวายว่า แล้วจะไปทำหน้าผาที่ไหน ก็อยากถามเหมือนกันว่าก่อนพวกนี้โดนทำหน้า ผาหน้าผาไรไม่มีอีกต่อขุนนาย ก็จับไปทำอย่างนั้น"

20 21

ภาพที่ 47 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 20 และ 21

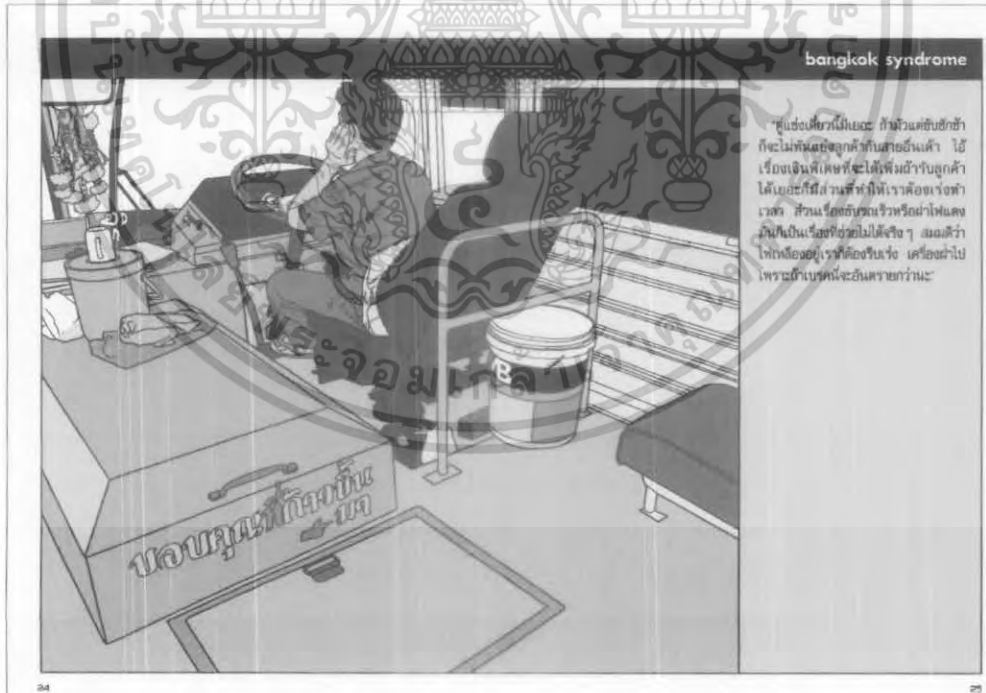
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

bangkok syndrome

“วันหนึ่งมีรถอยู่ 100 กว่าคัน มีคนไม่กล้า ไปด้วยกัน สายกัน วันหนึ่งวัน ถ้าเป็นรถที่ดูท่าทางจะรวย จะขายแพงละ 80 บาท 3 พวง 200 บาท ลมรถขายก็ 80 บาท 2 พวง 100 หรือไม้พวงละ 40 บาท ไม่น่ามีใครโดน ถูกคำส่วนใหญ่เป็นรถเก๋งตอนเช้า ผู้หญิงก็จะซื้อ มากกว่าผู้ชาย พวกคนชนชั้นนี้ นาน ๆ ซื้อมี ก็มีคนเดินผ่านที่ซื้อประจำ เขาจะเปิดกระจก ลมรถก็ขายเราว่า เป็นไม่ว่าใน วันรถก็ไม่ได้ขายก็ขายที่ซื้อกันแล้วคนและพวก หรือรถเก๋งวัน ถ้าที่ไม่ค่อยสวยเขาจะซื้อรถไปดู ที่อื่นก่อน ถ้าไม่เจอที่คิดว่าสวยมากก็เลิกซื้อ เพราะเขาย้ายเขย่งอยู่แถวนี้ เป็นห้องลมจะใหม่ แต่บ้านเขาที่ขายได้เยอะ เกินมอศ อาจเก็บไว้ 100-200 แล้วรอค่าตก แต่ถ้าผู้ใช้ว่าเราคือเงินเงินเขา บางทีคนเจอดีที่เราซื้อไว้ เขาให้

ภาพที่ 48 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 22 และ 23

bangkok syndrome

“ผู้แข่งเบียร์ไม่ชนะ ถ้าวันแต่ซบซบซบ ก็จะไม่ทันผลของลูกที่ขายอันแล้ว ไร่ เรือเงินดีพิเศษที่จะได้ใหม่ถ้าในลูกค้า ได้เยอะก็มีส่วนที่เราคือแข่งท่า เราดี ส่วนเรืออับซบหรือท่าไฟแดง มันก็เป็นเรือที่ช่วยไม่ได้จริง ๆ สมมติว่า ไฟแดงอยู่เราคือเงินจริง เครื่องน้ำไป เพราะถ้าเบียร์จะอันตราขายวัน”

ภาพที่ 49 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 24 และ 25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

26

27

ภาพที่ 50 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 26 และ 27

26

29

ภาพที่ 51 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 28 และ 29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

bangkok syndrome

เวลาซื้อของแบรนด์เนมแต่ละครั้ง เป็นเฟรนด์เป็นแถม ถามว่าเสียขาย เชนี่มี หรือถ้าเอาเงินไปทำอย่างอื่น จะดีกว่าไหม โหเค โหเค ทำวีซีดี เสียขายนะ คิดว่าถ้าเราเอาเงินไป ทำบุญจะได้ดีกว่าหรือ แต่ถึงก็ถือ เป็นการทำางวิเศษนะ เราพอโดย มานานแล้ว ก็ขอใช้เงินที่หามาได้ ความสุขให้กับตัวเองสักหน่อย ทำบุญทำเป็นประจำอยู่แล้ว แล้วที่ ทำอะไรจะดีนะ อีกอย่างมันก็ไม่ดี ทำได้เราคือศรีธน แล้วเราก็ไม่ได้ ไปเที่ยวเป็นโมดด้วย ในสังคมระดับ นี้ของแบรนด์เนมเจ้าเงิน คนอื่นเขาว่า ไร้เกาะ หรือไม่เข้าใจ เราที่บางคน คิดจะค้าไม่ได้ ขอให้เป็นเพื่อนกับเงิน ถึงคนอื่นยากกับไม่ทำอะไร

30 31

ภาพที่ 52 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 30 และ 31

bangkok syndrome

มีกระเป๋ากันเดียวไปไหนมาไหน ก็เอาไปสิ่ว ส่วนใหญ่ก็อยู่กลางแจ้ง นอกหลังเป็นทะเล หนาวระคาย หรือถ้าคนมาขายยาขายฝรั่ง แล้ว แล้วจะมีหูหรือรับสาร บางทีก็รับ เสียงในหัวคนอย่างเขี้ยว จะได้ยิน เสียงว่าสิ่ว ๆ กัน ถ้าไม่มีก็เอาคาน คานไว้สอง ไร่ และกินลูกไม้สิ่ว ๆ แล้วก็ไม่รู้เรื่อง ๆ ก็คือจบ บางที ก็เป็นอีกทีก็มี มี ศัตรูที่มีการแยก สูงไปยังหระวาทานที่สภาสังคม สงเคราะห์จะแจกเป็นประจำทุก อาทิตย์ แต่ก็เอาขายอยู่ให้คนใน ชุมชนต่าง ๆ ๓๐๐ 20 บาท นอกจากนั้นยังมีงานทำบุญของงป ประตูน้ำไฟที่ออกมาที่สุด เพราะจะ มีการแจกเงินแค่ให้แค่ 100 บาท แล้วก็นั่นแหละ ฮือ เทาๆ สมัยนี้ ทุลลภา ก็จะได้กินได้เงินเยอะ

32 33

ภาพที่ 53 เนื้อหาส่วนที่ 2 หน้า 32 และ 33

ภาพที่ 39-53 ส่วนเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ผลงานที่ทำสำเร็จออกมา ทางด้านความคิดยังไม่ค่อยตรงตามที่ต้องการ อาจประสบความสำเร็จในด้านที่ต้องการเสียดสี และประชดประชัน โดยแฝงอารมณ์ขันเอาไว้ แต่ในแง่ที่ต้องการจะให้ผู้อ่านได้รู้จักและเข้าใจในบุคคลกลุ่มนั้น ยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากข้อเท็จจริงบางอย่างก็เป็นสิ่งที่ผู้อ่านรู้จักอยู่แล้ว และในบางครั้งข้อเท็จจริงที่เสนอไป ก็ไม่ตรงหรือไม่แรงพอที่จะทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามไปได้

ส่วนทางด้านการออกแบบ ปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดจากการพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสีของชิ้นงานที่ไม่ตรงตามที่ออกแบบไว้ ความเหลื่อมล้ำกันของรูปภาพอันเกิดจากการพิมพ์ด้านหน้าและหลัง ทำให้ต้องเสียเวลา และงบประมาณในการแก้ไข หรือปัญหาเรื่องขนาดของชิ้นงานที่แต่ละแผ่นมีขนาดไม่เท่ากันเมื่อพิมพ์ออกมา ทั้งที่ตั้งค่าเอาไว้เท่ากันทุกแผ่น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากการสื่อสารที่ผิดพลาด และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เอาแน่นอนไม่ได้ การแก้ไขจึงต้องอาศัยความอดทน และที่สำคัญก็ต้องมีงบประมาณที่เพียงพอด้วย

อย่างไรก็ตามจากการทำศิลปนิพนธ์ในครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้ทราบถึงข้อมูลและวิธีการทำงานในขั้นตอนต่างๆ จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ออกมาเป็นผลงานจริง บางครั้งอาจเกิดปัญหาขึ้นระหว่างการทำงานบ้าง แต่สุดท้ายก็สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ และได้รับความรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

บรรณานุกรม

- ฉัฐพร โกสิทธิ์อำไพวงศ์. 2539. “โครงการศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างความต่อเนื่องให้กับหนังสือ”. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. 2535. “ส่วนประกอบของหนังสือ”. [Online]
<http://www.pantown.com/content.php?id=-4725&name=content1>
- ดาตัต ศิระวุฒิ. 2549. ผลงานกัตตวรร-ตารคดีระท่อนปัญหาสังคม. [Online]
<http://www.sarakadee.com/web/modules.php?name=Sections&op=viewarticle&artid=489>
- บุญเลิศ วิเศษปรีชา. 2549. ตีแม่ชีวิต"คนจรงัด"สุดโร รอข่าวทำบุญผีไร่ญาติยังชีพ. [Online]
<http://www.kapook.com/news/07/5747.html>
- google. 2549. ผู้หญิงทำงานกลางคืน. [Online]
<http://www.yoohoo.com/webboard/view.php?topic=1>
- google. 2549. เทศกิง. [Online]
<http://webboard.mthai.com/5/2007-01-05/293790.html>
- google. 2549. แม่ค้า. [Online]
http://www.mthai.com/webboard/5/115005_1.html

ประวัติผู้เขียน

สุนรี จันทนิกร เกิดวันที่ 6 ตุลาคม 2527 ศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดบึงทองหลวง ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสตรีวิทยา 2 และได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาศิลปะ สาขาวิชาศิลปะ เป็นระยะเวลา 4 ปี จบหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้